

OBČINA ŠOŠTANJ

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI V OBČINI ŠOŠTANJ

Verzija 3.0

	<i>ORGAN</i>	<i>DATUM</i>	<i>OSEBA, PODPIS</i>
<i>IZDELAL</i>	OBČINA ŠOŠTANJ	maj 2018	Nina Rehar
<i>ODOBRIL</i>	ŠTAB CZ OBČINE ŠOŠTANJ		Poveljnik CZ, Peter RADOJA
<i>SPREJEL</i>	ŽUPAN OBČINE ŠOŠTANJ		Darko MENIH
<i>SKRBNIK</i>	OBČINA ŠOŠTANJ		Nina REHAR

Številka: 842-1/2018

Datum: 25. maj 2018

ZGODOVINA DOKUMENTA (P-19/5):

<i>RAZLIČICA</i>	<i>DATUM</i>	<i>SPREMEMBE</i>

KAZALO

1. JEDRSKA ALI RADIOLOŠKA NESREČA	7
1.1 Uvod	7
1.2 Splošno o jedrski in radiološki nesreči	7
1.3 Ionizirajoče sevanje	8
1.4 Viri nevarnosti	9
1.4.1 Nuklearna elektrarna Krško (NEK)	9
1.4.2 Sevalni objekti	10
1.4.3 Radiološki izredni dogodki	10
1.4.3.1 Nenadzorovani viri ionizirajočega sevanja	10
1.4.3.2 Padec satelita z radioaktivno snovjo	11
1.4.3.3 Prevoz radioaktivnih snovi	11
1.4.4 Nesreče v jedrskih elektrarnah v tujini	11
1.5 Verjetnost nastanka verižne nesreče	13
1.6 Sklepne ugotovitve	13
2. OBSEG NAČRTOVANJA	14
2.1 Ravni načrtovanja	14
2.1.1 Občinski načrt za območje občine Šoštanj	14
2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči	14
3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	15
3.1 Temeljne podmene načrta	15
3.2 Koncept odziva ob jedrski nesreči v NEK	16
3.3 Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini	18
3.4 Koncept odziva ob radiološki nesreči	19
3.5 Uporaba načrta	19
4. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	20
4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog	20
4.1.1 Organi Občine Šoštanj	20
4.1.2 Občinske sile za zaščito, reševanje in pomoč	20
4.2 Materialno tehnična sredstva za izvajanje načrta	22
4.3 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta	22
5. ORGANIZACIJA IN IZVEDBA OPAZOVANJA, OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA	23
5.1 Začetno obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči	23
5.2 Obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči v NEK	23
5.3 Obveščanje splošne javnosti o jedrski ali radiološki nesreči	23
5.4 Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju	24
5.4.1 Obveščanje in alarmiranje prebivalcev Občine Šoštanj ob jedrski nesreči v NEK	25

5.4.2	<i>Obveščanje in alarmiranje ogroženih prebivalcev ob drugih jedrskih in radioloških nesrečah</i>	26
5.4.3	<i>Opazovanje in obveščanje ob jedrski nesreči v tujini</i>	26
6.	AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	27
6.1	Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč	27
6.1.1	<i>Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob jedrski nesreči v NEK</i>	28
6.1.2	<i>Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah</i>	28
6.2	Aktiviranje sredstev pomoči	28
7.	UPRAVLJANJE IN VODENJE	32
7.1	Organi in njihove naloge	32
7.1.1	<i>Državni in drugi organi v občini oz. tisti, ki delujejo na območju občine Šoštanj</i>	32
7.1.2	<i>Občinski organi</i>	33
7.2	Operativno vodenje	33
7.2.1	<i>Operativno vodenje ob jedrski nesreči v NEK</i>	34
7.2.2	<i>Operativno vodenje ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah</i>	36
7.3	Organizacija zvez	37
7.3.1	<i>Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZARE</i>	37
7.3.2	<i>Podsystem osebne klica</i>	37
8.	MONITORING RADIOAKTIVNOSTI	39
8.1	Mobilne enote	39
9.	UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	40
9.1	Zaščitni ukrepi	40
9.1.1	<i>Takojšnji zaščitni ukrepi</i>	40
9.1.1.1	<i>Zaklanjanje</i>	40
9.1.1.2	<i>Zaužitje tablet kalijevega jodida</i>	40
9.1.1.3	<i>Evakuacija</i>	41
9.1.1.4	<i>Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev</i>	41
9.1.1.5	<i>Omejitev sevanja in kontaminacije (zavarovanje območja)</i>	42
9.1.1.6	<i>Uporaba osebnih zaščitnih sredstev</i>	42
9.1.1.7	<i>Oskrba poškodovanih in obsevanih oseb</i>	42
9.1.1.8	<i>Nadzor območja</i>	42
9.1.1.9	<i>Dekontaminacija ljudi, živali in opreme</i>	42
9.1.2	<i>Prehrambeni zaščitni ukrepi</i>	42
9.1.3	<i>Dolgoročni zaščitni ukrepi</i>	43
9.1.4	<i>Radiološka zaščita intervencijskega in drugega osebja</i>	43
9.1.5	<i>Izvajanje zaščitnih ukrepov ob izrednem dogodku v NEK</i>	44
9.1.6	<i>Zaščitni ukrepi ob jedrski nesreči v tujini</i>	44

9.1.7	Izvajanje zaščitnih ukrepov ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah-----	44
9.2	Naloga zaščite, reševanja in pomoči-----	44
9.2.1	Prva pomoč in nujna medicinska pomoč-----	44
9.2.2	Prva veterinarska pomoč-----	45
9.2.3	Gašenje in reševanje ob požarih-----	45
9.2.4	Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje -----	45
9.3	Preklic izvajanja zaščitnih ukrepov in razglasitev prenehanja nevarnosti -----	45
10.	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA-----	47
11.	NAVODILO ZA VZDRŽEVANJE IN RAZDELITEV NAČRTA -----	49
11.1	Ažuriranje -----	49
11.2	Hranjenje, javna predstavitev in razdelitev načrta-----	49
12.	RAZLAGA POJMOV IN SEZNAM KRATIC -----	50
12.1	Pomen pojmov-----	50
12.2	Seznam kratic-----	51
13.	PRILOGE IN DODATKI-----	53
13.1	Seznam prilog -----	53
13.2	Seznam dodatkov-----	54

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Lokacija NEK</i>	9
<i>Slika 2: Jedrske elektrarne v Evropi</i>	12
<i>Slika 3: Koncept odziva ob jedrski nesreči v NEK</i>	17
<i>Slika 4: Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini</i>	18
<i>Slika 5: Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti</i>	21
<i>Slika 6: Shema obveščanja in alarmiranja</i>	25
<i>Slika 7: Shema aktiviranja sil za ZiR</i>	27
<i>Slika 8: Shema zagotavljanja materialnih storitev pomoči občini</i>	30
<i>Slika 9: Shema vodenja sistema ZiR</i>	33
<i>Slika 10: Pregled osnovnih nalog poveljnika in štaba CZ</i>	35
<i>Slika 11: Diagram poteka aktivnosti ob jedrski nesreči v NEK</i>	36
<i>Slika 12: Repetitorske postaje s kanali sistema ZARE</i>	38

1. JEDRSKA ALI RADIOLOŠKA NESREČA

1.1 Uvod

Občinski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči na območju občine Šoštanj je izdelan skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (ZVNDN, Uradni list RS, št. 51/06 – prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg), Resolucijo o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2016 do 2022 (Uradni list RS, št. 75/16), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16). Podlago načrtu predstavlja Ocena ogroženosti ob jedrski ali radiološki nesreči v občini Šoštanj, št. 842-1/2018, z dne 20. 2. 2018, in je usklajen z Regijskim načrtom zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči na območju Zahodno Štajerske regije, št. 842-8/2011-69-DGZR, z dne 7. 8. 2017.

Načrt opredeljuje izvajanje zaščitnih ukrepov in naloge zaščite in reševanja, ki so v pristojnosti občine, v primeru nesreče v Nuklearni elektrarni Krško (v nadaljevanju: NEK) ter ob nesrečah s čezmejnimi vplivi v jedrskih elektrarnah v tujini. Sestavni del načrta je dodatek D-3, v katerem je opredeljen sprejem ogroženih prebivalcev z območja ob jedrski elektrarni v primeru nesreče NEK.

V načrt ni vključena pripravljenost občine na teroristične napade z uporabo radiacijskega orožja.

1.2 Splošno o jedrski in radiološki nesreči

Jedrske in radiološke nesreče so izredni dogodki, ki neposredno ogrožajo prebivalce in okolje in zahtevajo zaščitne ukrepe. Vsak izredni dogodek v splošnem še ne pomeni nastanka nesreče. Lahko gre za zmanjšanje jedrske ali sevalne varnosti, ki tudi zahteva ustrezen odziv pristojnih.

Za jedrske objekte so izdelane študije, ki razvrščajo vzroke za določeno nesrečo na skupine po začetnih dogodkih. Vzroki za nesrečo lahko izvirajo iz okvare tehnoloških sistemov oz. komponent ali pa iz človeške napake. Tako so za NEK posamezni scenariji, ki lahko vodijo do nesreče s taljenjem sredice, razdeljeni na več skupin, ki se začnejo s karakterističnim notranjim začetnim dogodkom (npr. izguba reaktorskega hladila skozi odprtine, zlom cevi v uparjalniku, odpoved reaktorske posode, puščanje reaktorskega hladila skozi različne sisteme,...).

Samo ena okvara ne vodi do nesreče, saj so bistveni sistemi podvojeni in je potrebno več okvar in napak, da bi prišlo do zaporedja dogodkov, ki vodijo do poškodbe sredice reaktorja. Poleg zgoraj naštetih notranjih obstajajo tudi zunanji začetni dogodki (požar, poplava, potres, padec letala), ki lahko vodijo do nesreče.

Pri obravnavanju nesreče je potrebno upoštevati še možnost človeške napake, ki se lahko pojavijo v vsaki fazi nesreče; lahko so vzrok nastanka nesreče ali povzročijo poslabšanje situacije med potekom nesreče.

Med začetne dogodke, ki lahko vodijo do poškodbe sredice, štejemo tudi diverzijo oz. sabotažo.

Radiološke nesreče so izredni dogodki, ki zahtevajo zaščitne ukrepe zaradi povečanega ionizirajočega sevanja in onesnaženja z radioaktivno snovjo oziroma kontaminacije.

Radiološke nesreče se lahko zgodijo v sevalnih objektih (industrijski, raziskovalni in zdravstveni objekti z obsevalnimi napravami ali z radioaktivnimi snovmi in odlagališča z rudarsko ali hidrometalurško jalovino):

- pri ravnanju z zaprtimi ali odprtimi viri sevanja,
- s pospeševalniki delcev,
- z drugimi viri ionizirajočega sevanja.

ter kjerkoli:

- nenadzorovani nevarni viri ionizirajočega sevanja (zavrženi, izgubljeni, najdeni, ukradeni),
- obsevanje in kontaminacija prebivalstva iz neznanega razloga,
- padec satelita z radioaktivnimi snovmi,
- prevoz radioaktivnih snovi.

Jedrske nesreče so izredni dogodki, ki zahtevajo zaščitne ukrepe zaradi nevarnega sproščanja energije po jedrski verižni reakciji ali po razpadu produktov iz verižne reakcije. Jedrske nesreče so lahko hkrati tudi radiološke. To velja še posebej za nesreče v jedrskih elektrarnah, ker vsebujejo veliko količino jedrskih in radioaktivnih snovi, ki lahko ob večjih odstopanjih od normalnega obratovanja obsevajo ljudi ali se sprostijo v okolje.

Jedrski objekti, v katerih se lahko zgodijo jedrske in radiološke nesreče, so:

- jedrske elektrarne,
- raziskovalni reaktorji,
- reaktorji na plovilih,
- skladišča in odlagališča radioaktivnih snovi,
- industrijski objekti (npr. proizvodnja jedrskega goriva).

1.3 Ionizirajoče sevanje

Ionizirajoče sevanje je sevanje z dovolj energije, da poškoduje snov. Viri ionizirajočega sevanja so naravni in umetni. Vir ionizirajočega sevanja je lahko radioaktivna snov, ki seva zaradi nestabilnih atomov, in tudi naprava (npr. rentgen). Zaradi radioaktivnih snovi v okolju (zemlja, zrak, voda in tudi hrana) je človek neprestano izpostavljen ionizirajočemu sevanju. Gre za zunanje in notranje obsevanje. V zvezi s tem govorimo o dozi sevanja, ki jo telo prejme.

Do zunanjega obsevanja pride, če je vir prodornega sevanja, npr. rentgenskega, v človekovi okolici. Izpostavitve sevanju in škoda, ki jo človek ob tem utrpi, narašča s časom zadrževanja v območju sevanja (dalj časa več škode - sorazmerno) in z razdaljo do vira sevanja (bližje več škode - s kvadratom razdalje).

Do notranjega obsevanja pride zaradi vnosa radioaktivnih snovi v telo, z vdihavanjem kontaminiranega zraka (inhalacija), uživanjem kontaminirane hrane in pijače (ingestija) ter tudi zaradi vnosa skozi kožo, zlasti če je poškodovana. Notranje obsevanje je lahko nevarno predvsem pri vnosu radioaktivne snovi, ki seva sicer malo prodorna sevanja v obliki delcev - alfa (α) in beta (β), ker lahko povzroči velike poškodbe organov in drugih tkiv. Izpostavitve sevanju in škoda, ki jo človek ob tem utrpi, je v tem primeru odvisna od časa zadrževanja snovi v telesu, kar je zelo različno in odvisno tudi od lastnosti radioaktivne snovi.

V tkivu lahko zaradi ionizacije pride do okvar biološko pomembnih molekul, kar lahko privede do poškodbe ali smrti celice. Ob uničenju velikega števila celic organa ali tkiva so posledice za organizem lahko zelo resne, celo smrtne, in se pokažejo relativno hitro po obsevanju. Te učinke imenujemo deterministične in je zanje značilno, da imajo prag - ne opažamo jih pod dozo sevanja, ki je nižja od neke mejne vrednosti. Nad pragom pa se posledice večajo s prejetjo dozo.

Sevanje pa lahko v celici povzroči spremembe, ki lahko predstavljajo enega od prvih dogodkov pri spremembi celice v rakasto obliko. Kancerogenost sevanja je učinek, katerega verjetnost z večanjem doze narašča, pokažejo pa se po daljšem času. To je stohastični učinek oziroma učinek zaradi statistično ugotovljenih okvar celic. Če pa sevanje okvari spolne celice, se posledice pokažejo šele na potomcih (dedni ali hereditarni učinki).

1.4 Viri nevarnosti

Ob nesreči v jedrski elektrarni ali raziskovalnem reaktorju se lahko znatne količine radioaktivnih snovi med drugim sprostijo tudi v ozračje in se razširjajo v obliki radioaktivnega oblaka v širše okolje. Ogroženost je odvisna od vrste in od količine izpuščenih radioaktivnih snovi (žlahtni plini, radioizotopi joda, dolgoživi cepitveni produkti). Prenos in razširjanje sta odvisna od vremenskih razmer. Radioaktivni delci se med prenosom usedajo (suhi used) ali pa izpirajo s padavinami (mokri used).

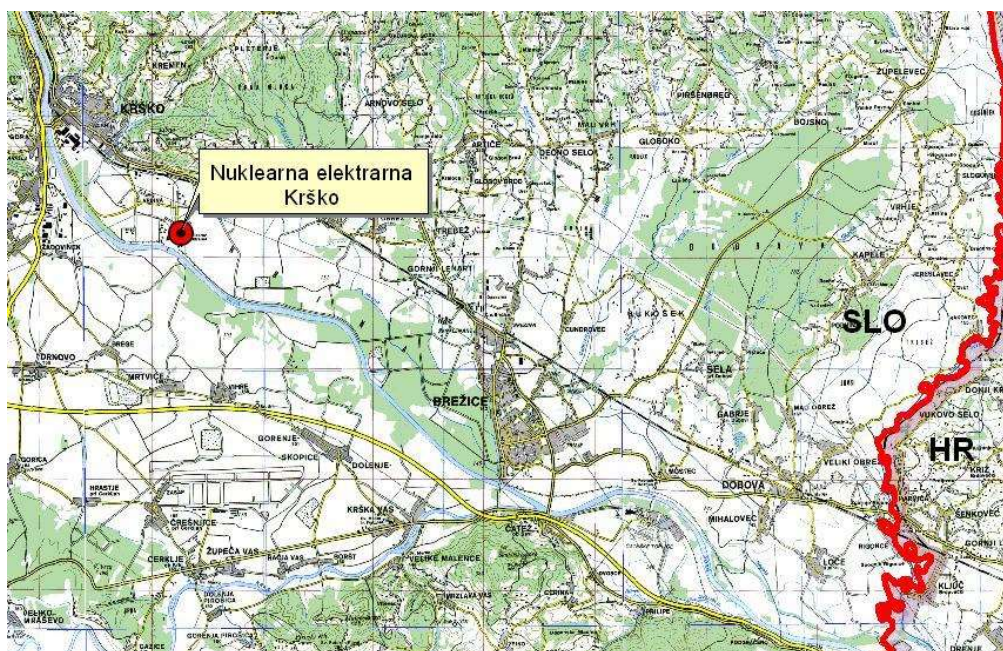
Vrsta in stopnja ogroženosti se s časom spreminjata. Nezaščiteni prebivalci v bližini kraja nesreče bi bili v prvih urah po izpustu najprej izpostavljeni zunanjemu sevanju iz radioaktivnega oblaka in vdihavanju radioaktivnih delcev, še posebej izotopov radioaktivnega joda, ki bi se kopičil v ščitnici. Srednjeročno (nekaj dni po nesreči) bi prišlo do obsevanja zaradi uživanja kontaminirane hrane z radioaktivnim jodom I-131 (npr. mleko, listnata zelenjava, pitna voda) ter zaradi zunanjega sevanja iz kontaminiranih tal. Podobno je dolgoročno (meseci in leta po nesreči), ko so pomembni dolgoživi radionuklidi, kot npr. cezij (Cs -137, Cs-134) in stroncij (Sr-90).

Najhujše jedrske nesreče so možne v jedrskih elektrarnah. Nesreča s težko poškodbo sredice lahko povzroči zelo resne posledice za zdravje ali celo ogrozi življenje zaposlenih v elektrarni in prebivalstva v okolici objekta ali širše.

1.4.1 Nuklearna elektrarna Krško (NEK)

NEK je na levem bregu reke Save in je 3 km oddaljena od Krškega (Slika 1). Do elektrarne vodi industrijska cesta iz Krškega. Avtocesta Ljubljana – Novo mesto – Obrežje poteka 3 km južno od elektrarne. Železniška proga Ljubljana – Dobova – Zagreb poteka 1 km od elektrarne. Elektrarna ima industrijski tir, ki jo povezuje z železniško postajo v Krškem.

Večji kraji in mesta v okolici elektrarne so: Krško (3 km), Brežice (6 km), Brestanica (7 km), Kostanjevica na Krki (13 km), Sevnica (18 km) in Novo mesto (32 km). Elektrarna leži približno 70 km jugovzhodno od Ljubljane in 35 km severozahodno od Zagreba, Republika Hrvaška.

Slika 1: Lokacija Nuklearne elektrarne Krško

NEK je tlačnovodna elektrarna z nazivno toplotno močjo reaktorja 1994 MW, v katerem je 121 gorivnih elementov.

Za preprečevanje jedrskih nesreč in za zmanjšanje njihovih posledic so v elektrarni vgrajeni varovalni in varnostni sistemi ter naprave, katerih skupna naloga je preprečevanje nenadzorovanega uhajanja radioaktivnih snovi v okolico elektrarne.

Ob jedrski nesreči v NEK je stopnja ogroženosti največja v bližnjem območju (to je od nekaj km do 10 km), v večji oddaljenosti pa je odvisna od vremenskih razmer. Glede na število in zanesljivost varnostnih sistemov v jedrski elektrarni je verjetnost nastanka nesreče, ki bi pomenila nevarnost za prebivalstvo, izredno majhna.

Na možnost nastanka jedrske nesreče v NEK lahko vplivajo tudi naravne in druge nesreče (npr. potres, poplave, orkanski veter, nesreča zrakoplova, ipd.).

1.4.2 Sevalni objekti

V sevalnih objektih se radioaktivni viri uporabljajo v industrijske, raziskovalne in zdravstvene namene.

V industriji se radioaktivni viri uporabljajo za različne namene, in sicer stacionarno na določenem mestu (npr. za sterilizacijo, merjenje debeline pločevine, nivojev v posodah itd.) ali pa so viri premični za delo na terenu (npr. industrijska radiografija, merjenje vlažnosti in gostote materialov pri gradnji cest itd.). V medicini se radioaktivni viri uporabljajo za diagnostiko in terapijo (obsevanja).

Vzrok nesreče z radioaktivnimi snovmi oziroma viri¹ je lahko izključno človeška napaka, ker so radioaktivni viri pasivne naprave, tako da ne more priti do odpovedi delovanja. Vzroke lahko delimo na:

- nepravilno uporabo, hrambo ali izgubo radioaktivnega vira zaradi malomarnosti, nevednosti, neznanja ali neupoštevanja predpisov varstva pred sevanji,
- konstrukcijsko napako pri vgradnji vira (slaba izdelava ščita, neustrezno izdelano orodje za rokovanje z virom),
- zloraba (kraja, sabotaža).

Nesreče z radioaktivnimi viri praviloma povzročijo onesnaženje z enim samim radionuklidom, ki prizadene predvsem delovno osebje oziroma lahko nepravilno ravnanje z radioaktivnim virom povzroči obsevanost osebja ter tudi prebivalstva, ki presega predpisane mejne vrednosti.

1.4.3 Radiološki izredni dogodki

Ta točka zajema izredne dogodke, ki se lahko zgodijo kjerkoli.

1.4.3.1 Nenadzorovani viri ionizirajočega sevanja

Do nesreče lahko pride z nenadzorovanimi visoko radioaktivnimi viri, ki so lahko tudi življenjsko nevarni, če so nezaščiteni oziroma je zaščita poškodovana. Viri so lahko:

- izgubljeni: lastnik pogrēša vir,
- najdeni: naključna oseba najde vir, pri čemer je težava, ker običajno najditelj ne ve, da gre za radioaktivni vir,
- ukradeni: ponovno možnost, da tat ne ve, da gre za radioaktivni vir in

¹ Radioaktivni vir je določena količina radioaktivne snovi, namenjena uporabi kot vir ionizirajočega sevanja.

- poškodovani v požaru: požar na lokaciji vira (možnost za poškodbo zaščite vira zaradi ognja je majhna; običajna respiratorna in druga zaščita gasilcev je zadostna).

V skupino nenadzorovanih virov sodi tudi obsevanje in kontaminacija iz neznanega razloga z radioaktivnimi viri, to je kontaminacijo prebivalstva ali javnih površin oziroma prostorov. Vzrok je lahko najdeni ali ukradeni vir ali radioaktivna snov, ki jo prebivalstvo poseduje nevede za nevarnost. Takšne dogodke lahko odkrijejo zdravniki na podlagi simptomov zaradi prekomernega obseva. Tvrstna simptomatika običajno ni dovolj hitro prepoznana, ker so primeri redki.

Posedovanje oziroma rokovanje z nezaščenimi visoko radioaktivnimi viri lahko povzroči trajne poškodbe zaradi zunanjega obsevanja, zaradi notranjega obsevanja v primeru zaužitja (ingestije) in vdihavanja (inhalacije) in v določenih primerih tudi življenjsko ogroženost.

1.4.3.2 Padec satelita z radioaktivno snovjo

Na območje RS bi lahko padel satelit z jedrskim reaktorjem ali satelit, ki ima na krovu radioaktivni material. Razlikujemo dve vrsti virov sevanja na satelitu:

- vir visoke aktivnosti alfa in
- jedrski reaktor.

V prvem primeru gre za možno onesnaženje z močno toksičnim sevalcem alfa (npr. izotopi plutonija). V drugem primeru pa pomeni padec satelita onesnaženje s cepitvenimi produkti. Območja onesnaženja so trakaste oblike s širino nekaj 10 km in dolžino nekaj 100 km.

Nevarno je predvsem vdihavanje delcev, ki v posamezniku lahko povzročijo visoke doze notranjega obsevanja. Največja nevarnost za posameznika, ki je sicer zelo malo verjetna, je najdba visoko radioaktivnih ostankov satelita, ki lahko povzročijo resne poškodbe in tudi smrt.

1.4.3.3 Prevoz radioaktivnih snovi

Zaradi posebnih varnostnih ukrepov je verjetnost nesreče pri prevozu radioaktivnih snovi zelo majhna, če pa se zgodi, je njen vpliv prostorsko omejen.

1.4.4 Nesreče v jedrskih elektrarnah v tujini

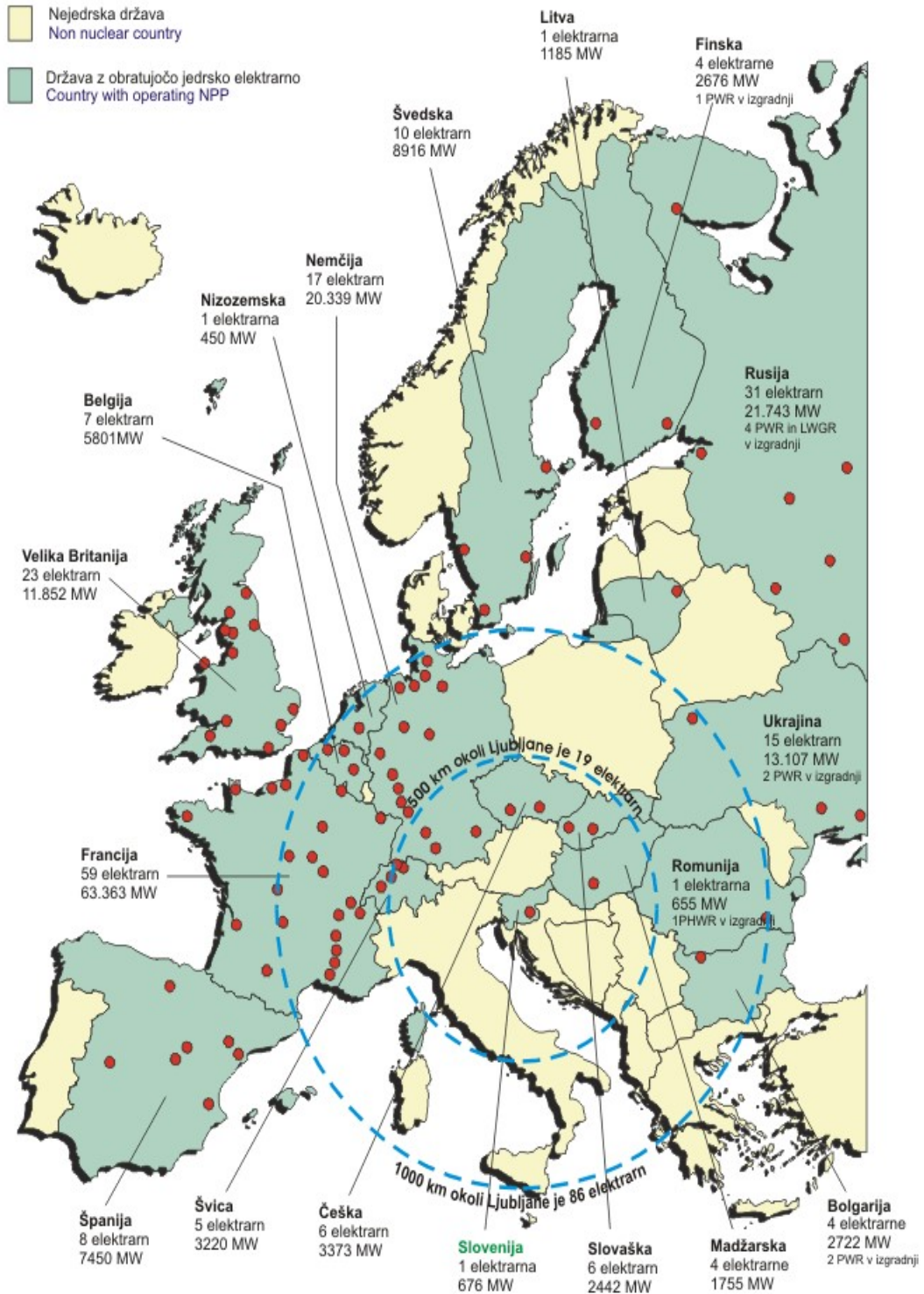
Potrebno je načrtovati zaščitne ukrepe tudi za primer izrednega dogodka v jedrskih elektrarnah v tujini.

V svetu deluje okoli 440 jedrskih elektrarn. Na območju 1000 km okoli Ljubljane deluje 86 jedrskih elektrarn, od tega jih je 19 v 500-kilometerskem pasu. Sloveniji najbližje so elektrarne na Madžarskem, Slovaškem, Češkem in v Nemčiji (Slika 2).

Ob jedrskih nesrečah v oddaljenih jedrskih objektih lahko ob neugodnih vremenskih razmerah pričakujemo onesnaženje na vsem ozemlju RS. Do izrazitejšega onesnaženja lahko pride le v krajih, kjer bi med prehodom radioaktivnega oblaka čez naše ozemlje deževalo.

Jedrske elektrarne v Evropi

Copyright © ICJT 2006
www.icjt.org

Stanje avgusta 2006 po podatkih Mednarodne agencije za atomsko energijo.
Status as of August 2006 as reported to IAEA.

Na eni označeni lokaciji je lahko tudi več reaktorjev.
Each indicated location can represent several reactors.

Slika 2: Jedrske elektrarne v Evropi

1.5 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob jedrski ali radiološki nesreči ni pričakovati nastanka verižne nesreče, dodatne posledice pa so lahko:

- požar v naravnem okolju in objektih (npr. padec satelita),
- ogrožanje prometne varnosti,
- izpad telekomunikacijskih povezav,
- sociološke in psihološke posledice na prebivalstvo in
- energetska kriza zaradi izpada proizvodnje električne energije za primer nesreče v NEK.

1.6 Sklepne ugotovitve

- A. Območje občine Šoštanj lahko prizadenejo nesreče:
- v NEK,
  - s stacionarnimi in premičnimi radioaktivnimi viri,
  - pri prevozu radioaktivnih snovi,
  - zaradi padca satelita z reaktorjem ali satelita, ki ima na krovu radioaktivne snovi,
  - v jedrskih elektrarnah v tujini, ki so znotraj oddaljenosti 1000 km od Slovenije.
- B. Celotna občina Šoštanj leži v območju splošne pripravljenosti ob jedrski nesreči v NEK, saj je od NEK oddaljena cca 50 km. V občinskem načrtu se opredelijo ukrepi in naloge zaščite in reševanja za območje splošne pripravljenosti.
- C. Z občinskim načrtom zaščite in reševanja ob jedrski nesreči v NEK ali v tujini se načrtujejo ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči za zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje, ki so v pristojnosti občine.
- D. Občina Šoštanj na svojem območju v skladu z regijskim načrtom ZiR ob jedrski nesreči za območje Zahodno Štajerske regije sprejme evakuirane osebe iz Posavja.
- E. Načrti ZiR ob jedrski nesreči po različnih ravneh načrtovanja se med seboj dopolnjujejo, zato se ukrepi in naloge v občinskem načrtu opredelijo le za nivo občine.
- F. Ob jedrski nesreči v tujini, ki bi ogrozila Slovenijo in s tem tudi občino Šoštanj, se izvajajo ukrepi, ki so predvideni za območje splošne pripravljenosti ob nesreči v NEK ter drugi ukrepi, ki jih predlagajo pristojni organi.

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Ravni načrtovanja

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči je državni načrt, verzija 3.0. Občinski načrt občine Šoštanj mora biti usklajen z državnim in regijskim načrtom zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči. Sestavni del občinskega načrta so ustrezne priloge in dodatki.

2.1.1 Občinski načrt za območje občine Šoštanj

Na podlagi državne, regijske in občinske ocene ogroženosti je občina Šoštanj razvrščena v območje oddaljenosti nad 25 km od NEK, kar pomeni 2. razred ogroženosti – srednja stopnja ogroženosti. Na podlagi Regijskega načrta Občina Šoštanj sprejema tudi evakuirane prebivalce iz Posavske regije.

Zaradi navedenega se s tem načrtom načrtujejo in konkretno opredeljujejo vsa poglavja temeljnega načrta, predvsem pa:

- izvajanje ukrepov za območje splošne pripravljenosti, ki zajemajo območje celotne Republike Slovenije,
- sprejem in namestitev evakuiranih prebivalcev iz Posavske regije ob jedrski nesreči v NEK (upoštevanje temeljnih kriterijev za namestitev prebivalcev, opredeljenih v državnem dodatku D-208, s predvideno oskrbo evakuiranih za najmanj 7 dni z zagotavljanjem oskrbe evakuiranih prebivalcev iz državnih blagovnih rezerv).

Pred sprejemom občinskega načrta se le-ta pošlje na URSZR Celje, ki po pregledu načrta izda pisno mnenje o usklajenosti občinskega s temeljnim načrtom. Upoštevanje tega mnenja je obvezno.

2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč se ob jedrski nesreči organizira v skladu z načeli, ki jih določa Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ob jedrski nesreči se upoštevajo predvsem načela pravice do varstva in pomoči, načelo javnosti, preventive, odgovornosti in postopnosti pri uporabi sil za zaščito, reševanje in pomoč.

3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Temeljne podmene načrta

- A. Državni načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči je izdelan za nesrečo, pri kateri lahko pride do večjega izpusta radioaktivnih snovi v okolje ali obsevanja ljudi, in sicer za:
  - jedrsko nesrečo v NEK,
  - radiološko nesrečo v občini Šoštanj,
  - jedrsko ali radiološko nesrečo v tujini.
- B. Center za obveščanje Republike Slovenije (CORS) in regijski centri za obveščanje (ReCO) sta osrednji kontaktni točki za sprejem začetnih obvestil o izrednih dogodkih na območju RS in v tujini.
- C. Občinski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči temelji na vnaprej določenih mejnih vrednostih kontaminacije (Uredba o mejnih dozah, referenčnih ravneh in radioaktivni kontaminaciji (Uradni list RS, št. 18/18).
- D. Za jedrsko nesrečo v NEK je občinski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči v občini Šoštanj bolj podrobno razdelan in temelji na stopnji nevarnosti izrednega dogodka v NEK, ki jo razglasi NEK:

Stopnja 0 – nenormalni dogodek se razglasi ob nastanku dogodkov, ki bi lahko ob nepravilnem ukrepanju ali razvoju stanja, ki ga osebje v izmeni jedrske elektrarne ne bi imelo več pod nadzorom, vplival na varnost elektrarne in bi vodili v višjo stopnjo nevarnosti.

Stopnja 1 - začetna nevarnost se razglasi pri nastanku ali razvoju dogodkov, ki imajo ali bi lahko imeli za posledico zmanjšanje varnosti v jedrski elektrarni. Možen je manjši izpust radioaktivnih snovi, ni pa pričakovati večjega tveganja za okolje.

Stopnja 2 - objektna nevarnost se razglasi pri nastanku ali razvoju dogodkov, ki imajo ali bi lahko imeli za posledico večjo odpoved varnostnih funkcij elektrarne in posledično ogroženost osebja jedrske elektrarne in okoliškega prebivalstva. Obstaja možnost ali pa je že prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v takem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe v jedrski elektrarni, vključno z evakuacijo območja jedrske elektrarne in območja, ki je pod neposrednim nadzorom jedrske elektrarne.

Stopnja 3 - splošna nevarnost se razglasi, ko grozi oziroma je prišlo do poškodbe ali taljenja sredice z možnostjo poškodovanja zadrževalnega hrama. Obstaja možnost ali pa je prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v okolje v tolikšnem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe na območju izven jedrske elektrarne.

- E. Občinski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči v primeru jedrske nesreče v NEK za občino Šoštanj temelji na vnaprej določenih območjih načrtovanja zaščitnih ukrepov:

Območje splošne pripravljenosti (celotno območje RS); zaščitni ukrepi se izvajajo na podlagi meritev.

- F. Prebivalci na ogroženem območju se pravočasno in objektivno obveščajo o razsežnostih nesreče, njenih posledicah, o ukrepanju za zmanjševanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči.

V primeru nesreče v NEK, ko je razglašena splošna nevarnost, štab CZ Občine Šoštanj zagotovi popolno aktiviranje občinskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski nesreči v manj kot 24 urah oz. v rokih, ki jih opredeljuje temeljni načrt.

Načrt se aktivira tudi ob drugih izrednih dogodkih po sklepu župana Občine Šoštanj na predlog poveljnika Civilne zaščite Občine Šoštanj ali njegovega namestnika.

Štab CZ občine v sodelovanju z ReCO Celje zagotavlja pravočasno in objektivno obveščanje prebivalcev na ogroženem območju o razsežnostih nesreče, njenih posledicah, o ukrepanju za zmanjševanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči. V primeru jedrske nesreče v tujini, ki bi ogrozila tudi Slovenijo in območje občine Šoštanj, se izvajajo ustrezni ukrepi, ki so predvideni za območje dolgoročnih zaščitnih ukrepov ter drugi ukrepi iz pristojnosti posameznih ministrstev.

Za radiološke nesreče se smiselno uporabijo razdelani ukrepi in naloge zaščite in reševanja za primer jedrske nesreče v NEK.

Ob večji nesreči, ko razpoložljive sile in sredstva v občini ne zadoščajo za uspešno izvajanje načrtovanih ukrepov in nalog, poveljnik CZ občine zaprosi za pomoč poveljnika Zahodno Štajerske regije.

3.2 Koncept odziva ob jedrski nesreči v NEK

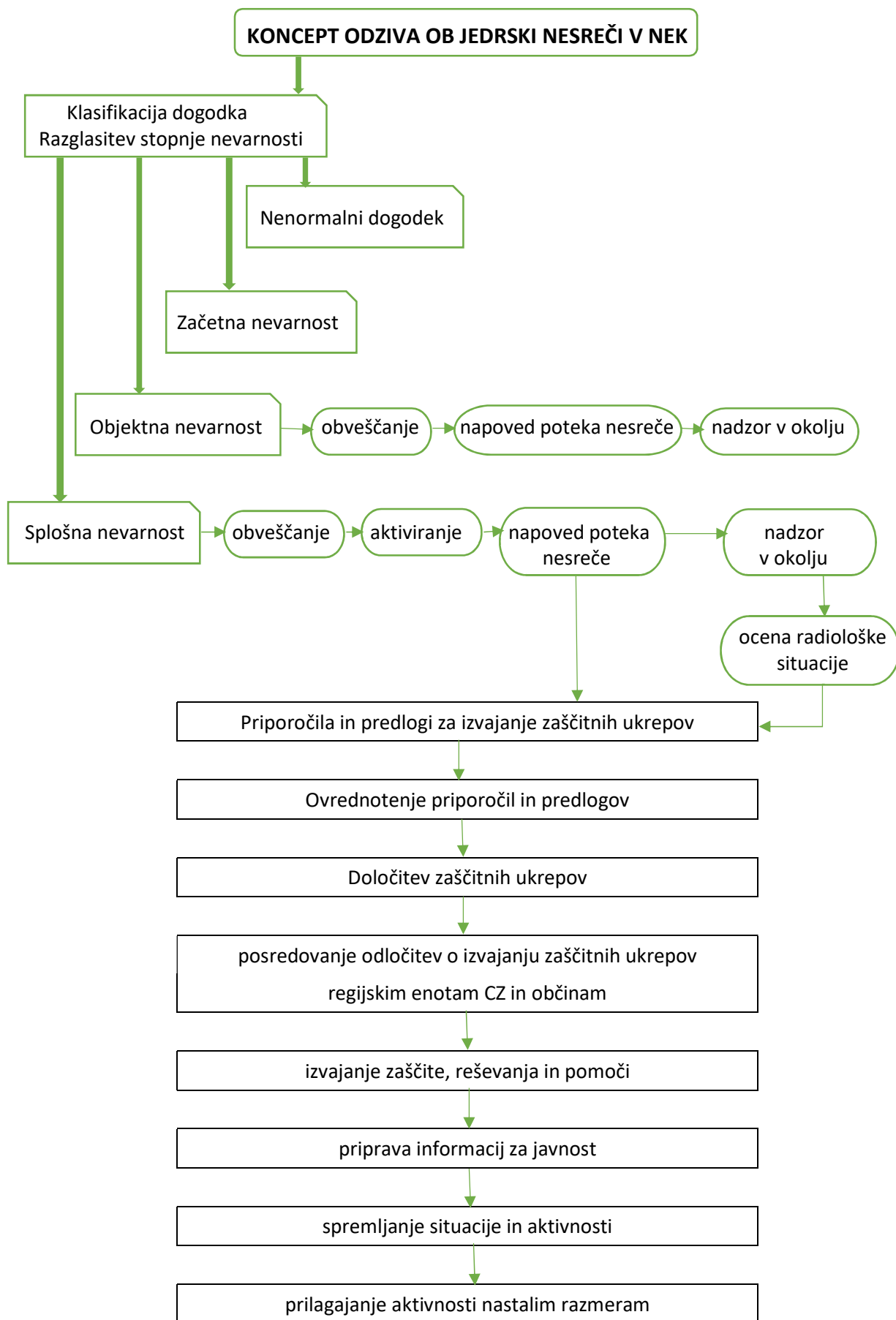
Koncept odziva temelji na stopnjah nevarnosti, ki klasificirajo izredni dogodek oz. nesrečo ter je v pristojnosti NEK in opredeljen v temeljnem načrtu. Za razvrščanje odstopanj od normalnega obratovanja NEK se uporablja naslednja štiristopenjska lestvica klasifikacije:

- Nenormalni dogodek,
- Začetna nevarnost,
- Objektne nevarnost,
- Splošna nevarnost.

Do razglašene objektne nevarnosti se načrt ne aktivira in se v občini ne izvajajo aktivnosti.

Ob razglašeni objektni ali splošni nevarnosti potekajo v občini glavne aktivnosti, kot je prikazano na sliki poteka aktivnosti ob jedrski nesreči v NEK.

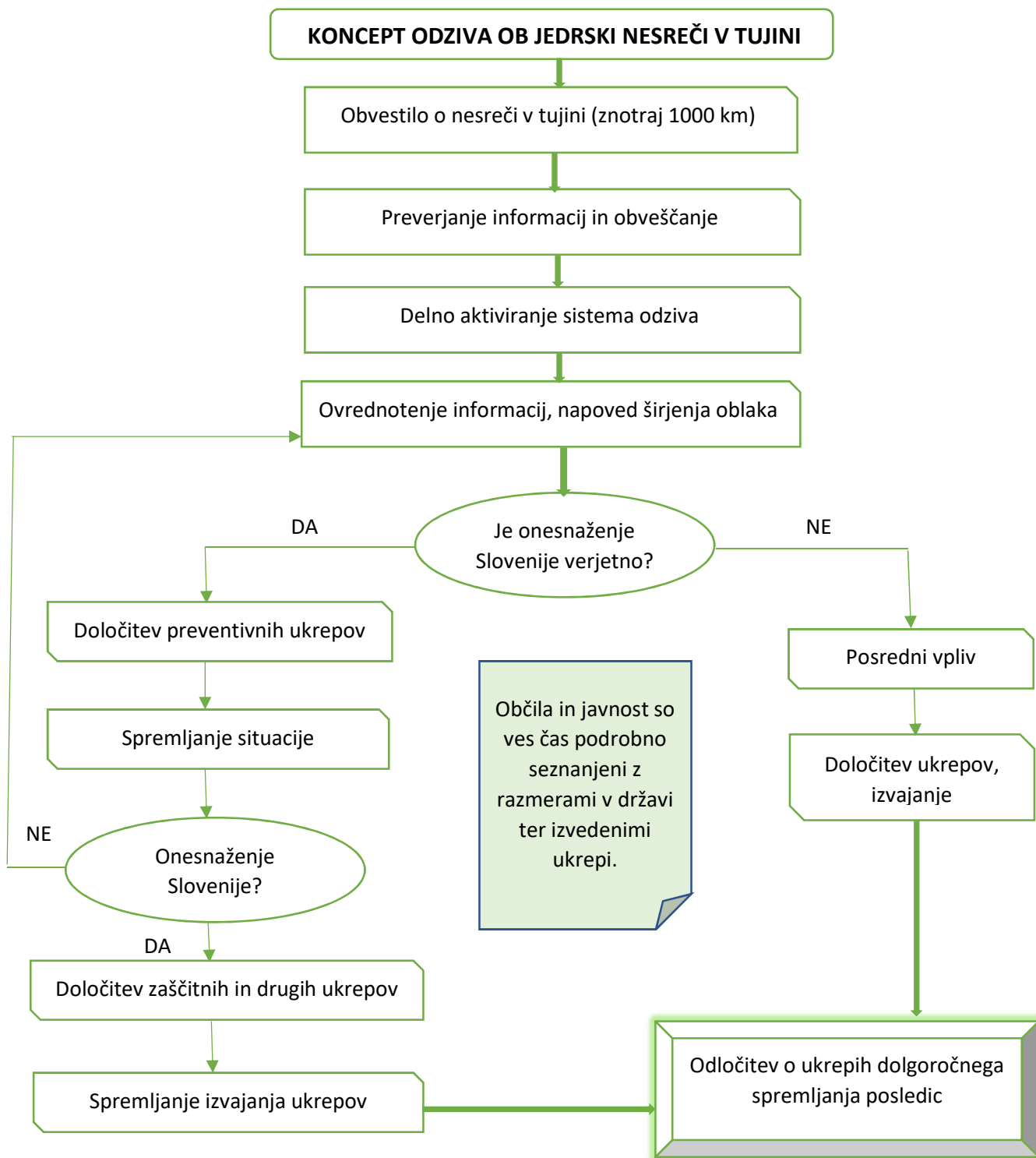

Slika 3: Koncept odziva ob jedrski nesreči v NEK

3.3 Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini

Zamisel temelji na državni oceni možne ogroženosti (prognoza širjenja radioaktivnega oblaka in možna neposredna kontaminacija Slovenije ter ocena posrednega vpliva, kot je uvoz, prehodi čez državno mejo, potovanje v prizadete države,...).

Na območju občine Šoštanj se v primeru jedrske nesreče v tujini, ki bi ogrozila tudi to področje, izvajajo načrtovani ukrepi, določeni za območje splošne pripravljenosti za izvajanje dolgoročnih zaščitnih ukrepov in so prikazani na spodnji sliki:

Slika 4: Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini

3.4 Koncept odziva ob radiološki nesreči

Za radiološke nesreče se smiselno uporabijo razdelani ukrepi in naloge zaščite in reševanja za primer jedrske nesreče v NEK.

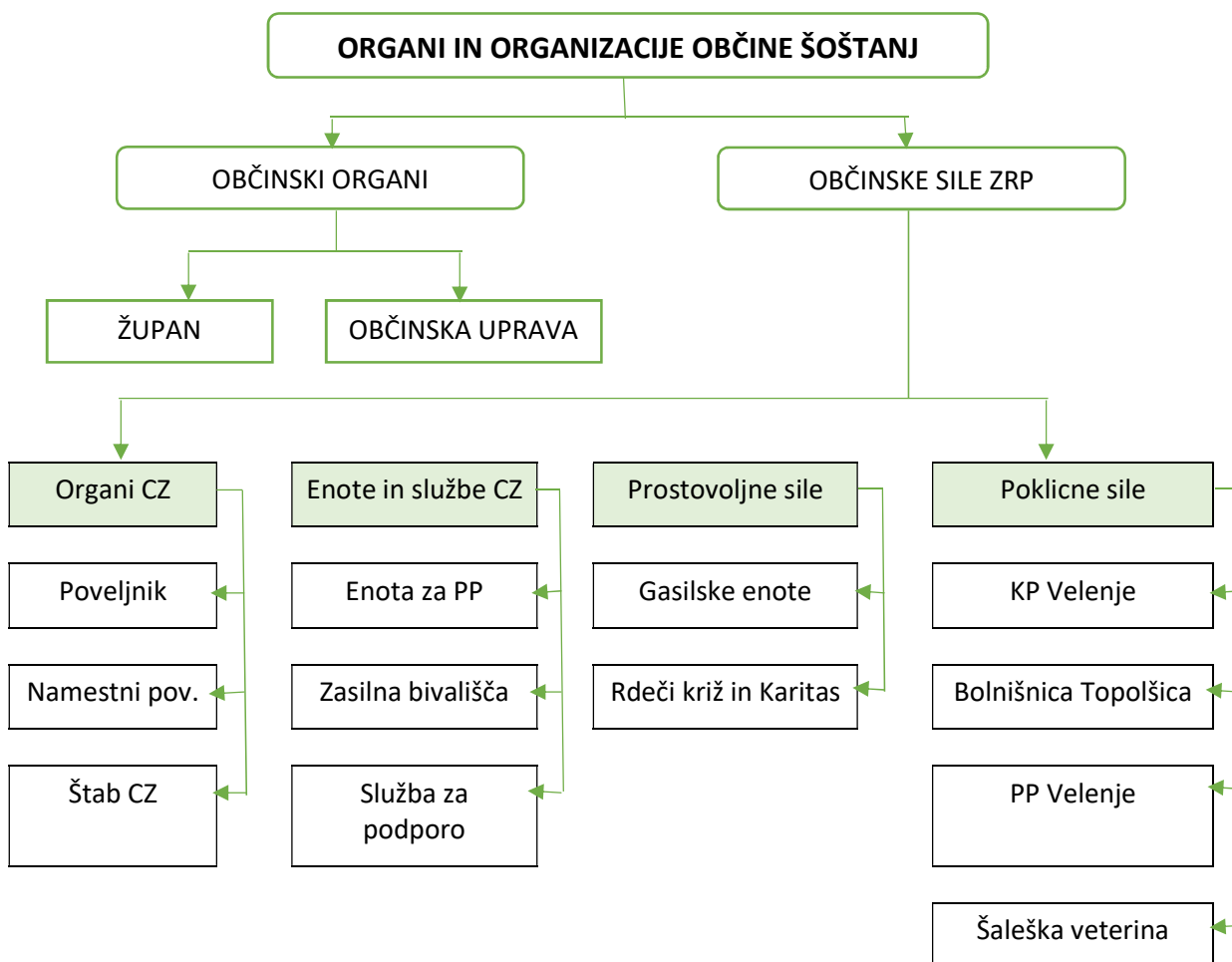
3.5 Uporaba načrta

Načrt se aktivira, ko NEK razglasi objektno nevarnost zaradi nesreče v NEK in je v Posavju razglašena evakuacija ter ob nesrečah v jedrskih elektrarnah v tujini s čezmejnimi vplivi, pri katerih bi prišlo do večjega izpusta radioaktivnih snovi v okolje. O tem ReCO Celje obvesti pristojne v Občini Šoštanj.

Pristojen za aktiviranje in izvedbo občinskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči je poveljnik CZ Občine Šoštanj.

4. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog

Slika 5: Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti

Pri izvedbi nalog iz pristojnosti Občine Šoštanj so potrebni naslednji organi, organizacije in enote:

4.1.1 Organi Občine Šoštanj

- Župan Občine Šoštanj,
- Občinska uprava Občine Šoštanj.

4.1.2 Občinske sile za zaščito, reševanje in pomoč

Organi civilne zaščite:

- Poveljnik civilne zaščite Občine Šoštanj,
- Namestnik poveljnika civilne zaščite Občine Šoštanj,
- Štab civilne zaščite Občine Šoštanj.

Enote in službe civilne zaščite:

- Enota za prvo pomoč,

- Služba za podporo.

Prostovoljne sile:

- Gasilske enote na območju občine Šoštanj,
- Območna organizacija Rdečega križa Velenje,
- Župnijska Karitas.

Poklicne sile:

- Komunalno podjetje Velenje,
- Zdravstvena postaja Šoštanj,
- Bolnišnica Topolšica,
- Policijska postaja Velenje,
- Šaleška veterina Velenje.

P-01/1 Seznam odgovornih oseb Občine Šoštanj
P-01/3 Podatki o poveljniku in namestniku poveljnika civilne zaščite Občine Šoštanj
P-01/4 Seznam članov štaba civilne zaščite Občine Šoštanj
P-01/6 Seznam odgovornih oseb policijske postaje Šoštanj
P-03/2 Pregled gasilskih enot v občini Šoštanj
P-06/1 Seznam humanitarnih organizacij, ki delujejo v občini Šoštanj
P-06/3 Pregled bolnišnic in zdravstvenih postaj v občini Šoštanj
P-06/5 Pregled veterinarskih zavodov in služb
P-06/8 Pregled komunalnih organizacij
P-06/9 Pregled pogrebnih organizacij
P-06/10 Pregled podjetij, ki upravljajo s plinovodnim omrežjem
P-06/11 Pregled podjetij, ki upravljajo z električnim omrežjem
P-06/12 Pregled podjetij, ki upravljajo z vodovodnim omrežjem
P-06/13 Pregled podjetij, ki upravljajo s kanalizacijskim omrežjem
P-06/14 Pregled gradbenih podjetij v občini
P-06/15 Pregled podjetij, ki upravljajo s telekomunikacijskim omrežjem
P-06/16 Pregled podjetij, ki upravljajo s prometno infrastrukturo
P-13/1 Seznam članov občinske komisije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah
P-14/2 Seznam pripadnikov CZ – Enota za prvo pomoč
P-14/4 Seznam pripadnikov CZ – Službe za podporo

4.2 Materialno tehnična sredstva za izvajanje načrta

Materialno - tehnična sredstva se načrtujejo za:

- zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci),
- sredstva pomoči (sredstva za osebno zaščito, živila, pitna voda, zdravila in drugi predmeti oz. sredstva, ki so namenjena brezplačni razdelitvi ogroženemu prebivalstvu).

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči se uporabijo obstoječa sredstva, ki se zagotavljajo na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. O pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz popisa (SP) za potrebe občinskih enot in služb CZ ter drugih sil ZRP na območju občine odloča poveljnik CZ, o pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz popisa iz drugih občin pa odloča na predlog poveljnika CZ občine poveljnik CZ za Zahodno Štajersko.

Glavni materialni viri zaščite, reševanja in pomoči so razpoložljiva sredstva za zaščito, reševanje in pomoč, namenske zaloge materialnih sredstev za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih oblikujejo država in lokalne skupnosti, državne blagovne rezerve ter sredstva humanitarne pomoči.

Namenski objekti in naprave so zaklonišča in drugi zaščitni objekti, skladišča za shranjevanje in vzdrževanje zaščitnih sredstev, reševalne opreme in sredstev humanitarne pomoči.

P-05/1 Pregled zaklonišč

P-14/7 Pregled podatkov o zaščitno reševalni opremi sil za zaščito

4.3 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- stroške operativnega delovanja (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in druge sile za zaščito, reševanje in pomoč),
- stroške dodatnega vzdrževanja in servisiranja uporabljene opreme,
- stroške nastanitve evakuiranih iz Posavja, nujne oskrbe in izobraževanja.

Če poteka evakuacija, sprejem in nastanitev ogroženih prebivalcev, stroške nastanitve, nujne oskrbe in izobraževanja krije država. Občina stroške nastanitve utemeljuje in uveljavlja na predpisanem obrazcu.

D-1 Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta

5. ORGANIZACIJA IN IZVEDBA OPAZOVANJA, OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA

Pristojni organi in pooblaščen organizacije spremljajo obratovanje NEK in drugih jedrskih ter sevalnih objektov v RS. Poleg tega nadzirajo tudi ravnanje z radioaktivnimi viri in drugimi viri sevanja ter spremljajo radioaktivnost v okolju.

5.1 Začetno obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči

Začetno obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči sporočijo jedrski ali sevalni objekti (NEK, TRIGA in SCRAO) ali imetniki radioaktivnega vira, policija, občani, ReCO ali CORS ali URSJV. Informacija o jedrski ali radiološki nesreči iz tujine prispe neposredno na CORS in na URSJV.

Za izredne dogodke v NEK je obveščanje razdelano v nadaljevanju, ob nastanku drugih dogodkov pa CORS obvesti URSJV in se o nadaljnjih aktivnostih posvetuje z dežurnim inšpektorjem URSJV (obveščanje, intervencija).

5.2 Obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči v NEK

Ob razglasitvi objektne ali splošne nevarnosti Regijski center za obveščanje Celje obvesti prvo dosegljivo osebo Občine Šoštanj po seznamu iz priloge P-01/1 .

Sporočilo vsebuje podatke o:

- stopnji nevarnosti (začetna, objektna, splošna nevarnost),
- možnem razvoju dogodkov,
- priporočljivih zaščitnih ukrepov.

Za sprotno obveščanje državnih organov, občine in drugih izvajalcev nalog zaščite, reševanja in pomoči o stanju in razmerah na območju celjske regije, sprejetih ukrepov in poteku zaščite in reševanja, skrbi Regijski center za obveščanje Celje v sodelovanju s štabom CZ Občine Šoštanj, ki s tem namenom pripravlja občasne širše pisne informacije.

5.3 Obveščanje splošne javnosti o jedrski ali radiološki nesreči

Javnost mora biti o jedrski ali radiološki nesreči obveščena pravočasno in objektivno.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki so po Zakonu o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 69/06 – ZOIPub, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCA, 90/10 – odločba US, 87/11 – ZavMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16) dolžni na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

Obveščanje javnosti s strani župana, poveljnika ZC Občine Šoštanj ali drugega organa lokalne skupnosti, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, poteka v skladu s tretjim odstavkom 55. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami preko ReCO Celje ali neposredno.

Župan Občine Šoštanj, poveljnik CZ oz. od njega pooblaščen oseba ali organ obvešča javnost o dogajanju, o izvajanju ukrepov za varstvo, zaščito in pomoč ter daje druga obvestila, usklajena z Izpostavo URSZR Celje oz. štabom CZ za Zahodno Štajersko.

Sporočila za javnost si sledijo na vsake tri ure oz. na vsakih 30 minut po večji spremembi.

Ob nesreči so za takojšnje posredovanje sporočil za javnost v državi zadolženi:

- Televizija Slovenija (vsi programi),
- Radio Slovenija (vsi programi),
- Slovenska tiskovna agencija (STA),
- Ostali elektronski mediji.

5.4 Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju

Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

Informacije ob jedrski ali radiološki nesreči bodo ogroženimi prebivalcem občine Šoštanj posredovane preko osrednjih in lokalnih medijev (Radio Velenje, VTV) ter spletne strani in FB profila Občine Šoštanj.

Prebivalci na ogroženem območju bodo o začetku izvajanja zaščitnih ukrepov opozorjeni z alarmnim znakom za neposredno nevarnost, čemur bodo sledila obvestila in navodila za izvajanje zaščitnih ukrepov, preko osrednjih in lokalnih medijev in spletne strani in FB profila občine oz. na druge ustrezne načine.

Ob jedrski nesreči v NEK ali drugi radiološki nesreči v državi ali tujini, se ob aktiviranju občinskega načrta ZiR organizira informacijski center pri CZ Občine Šoštanj.

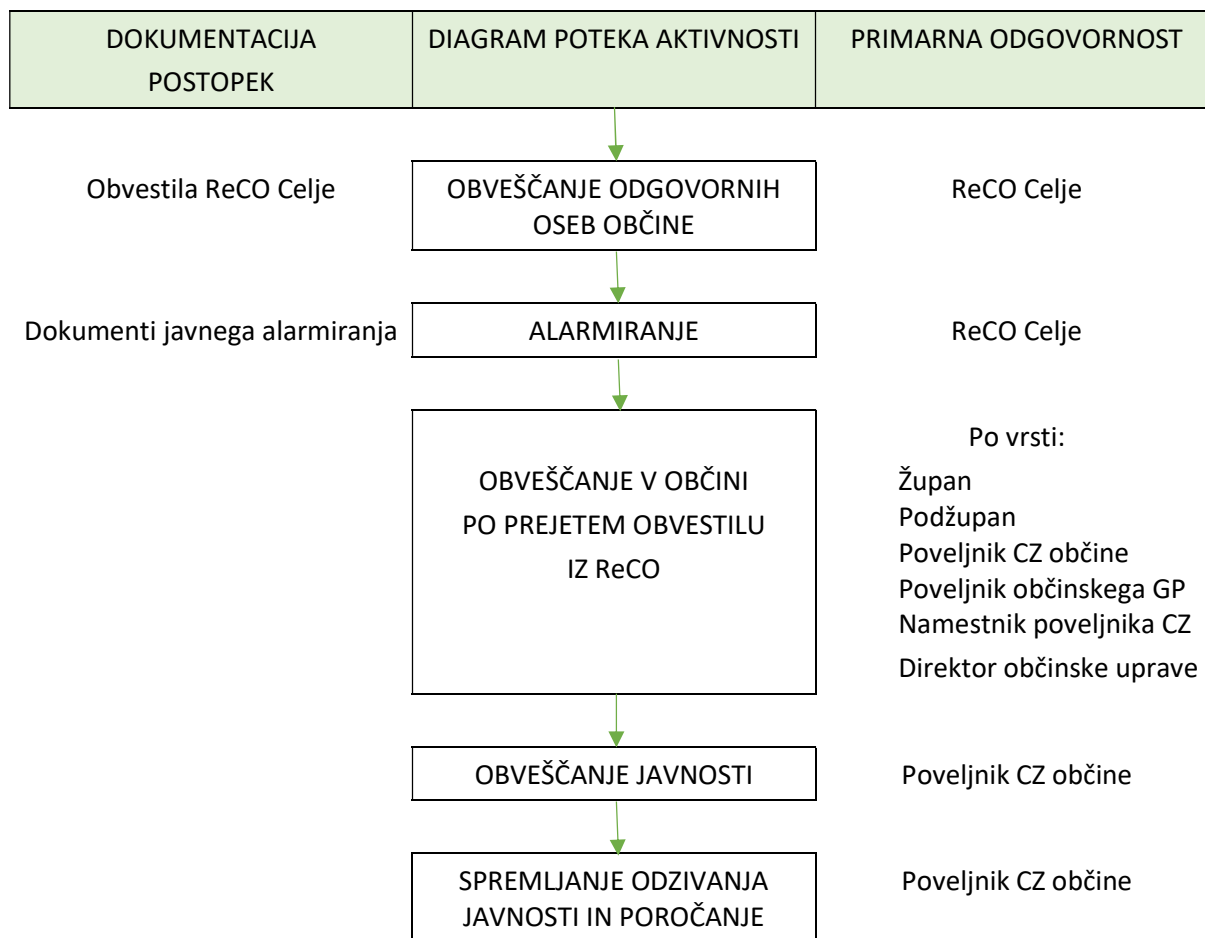
Potrebne podatke za sestavo informacij bosta občinam posredovala Štab CZ RS in Štab CZ za Zahodno Štajersko.

Preko informacijskega centra prebivalci pridobivajo podatke o:

- Posledicah nesreče,
- Smeri gibanja radioaktivnega oblaka,
- Trenutnem stanju v NEK (razvoj dogodkov),
- Vplivih izrednega dogodka na prebivalstvo in okolje,
- Pomoči, ki jo lahko pričakujejo, ukrepih za omilitev nesreče,
- Izvajanju osebne in vzajemne zaščite,
- Sodelovanju pri izvajanju zaščitnih ukrepov,
- Ostalih dogodkih in aktivnostih CZ Občine Šoštanj.

5.4.1 Obveščanje in alarmiranje prebivalcev Občine Šoštanj ob jedrski nesreči v NEK

Slika 6: Shema obveščanja in alarmiranja

STOPNJA 2 (objektna nevarnost)

Ob razglasitvi stopnje 2 bo poveljnik CZ Občine Šoštanj preko osrednjih in lokalnih medijev posredoval prebivalcem občine obvestila z navodili prebivalcem bo nesreči ter za ukrepanje ob stopnjevanju nesreče.

Za dodatno obveščanje prebivalcev Občine Šoštanj ob razglasitvi stopnje 2 poskrbi občina z objavo posebne telefonske številke informacijskega centra pri CZ Občine Šoštanj na spletni strani in FB profilu Občine Šoštanj.

Preko informacijskega centra pri CZ Občine Šoštanj pridobivajo ogroženi prebivalci informacije o:

- Posledicah nesreče,
- Vplivih izrednega dogodka na prebivalstvo in okolje,
- Pomoči, ki jo lahko pričakujejo,
- Ukrepov za omilitev nesreče,
- Izvajanju osebne in vzajemne zaščite,
- Sodelovanju pri izvajanju zaščitnih ukrepov,
- Ostalih dogodkih in aktivnostih CZ Občine Šoštanj.

Pripadniki informacijskega centra bodo ob razglasitvi stopnje nevarnosti 2 vse potrebne informacije, namenjene ogroženim prebivalcem v zvezi z jedrsko ali radiološko nesrečo, objavljali na spletni strani in FB profilu Občine Šoštanj.

STOPNJA 3 (splošna nevarnost)

Ob razglasitvi stopnje 3 bo na pretečo nevarnost izpusta radioaktivnih snovi, ki bi lahko ogrozile prebivalstvo občine, opozoril alarmni znak za neposredno nevarnost, ki ga bo na območju občine sprožil ReCO Celje po nalogu poveljnika CZ RS. Sledilo mu bo navodilo o izvajanju zaščitnih ukrepov, ki ga bodo posredovali osrednji in lokalni mediji.

Pripadniki informacijskega centra pri CZ Občine Šoštanj bodo ob razglasitvi stopnje nevarnosti 3 vse potrebne informacije, namenjene ogroženim prebivalcem v zvezi z jedrsko ali radiološko nesrečo, objavljali na spletni strani in FB profilu Občine Šoštanj.

5.4.2 Obveščanje in alarmiranje ogroženih prebivalcev ob drugih jedrskih in radioloških nesrečah

Navodila ogroženim prebivalcem glede zaščitnih ukrepov so odvisna od nevarnosti. Predlog zaščitnih ukrepov pripravi URSZJ, odredi pa poveljnik CZ RS.

Ob preteči nevarnosti izpusta radioaktivnih snovi, ki bi lahko ogrozili prebivalstvo, ReCO sproži alarmni znak za neposredno nevarnost po nalogu poveljnika CZ RS. Sledilo mu bo navodilo o izvajanju zaščitnih ukrepov, ki ga bodo posredovali osrednji in lokalni mediji.

5.4.3 Opazovanje in obveščanje ob jedrski nesreči v tujini

ReCO Celje bo o jedrski nesreči v tujini obvestil odgovorne osebe v Občini Šoštanj.

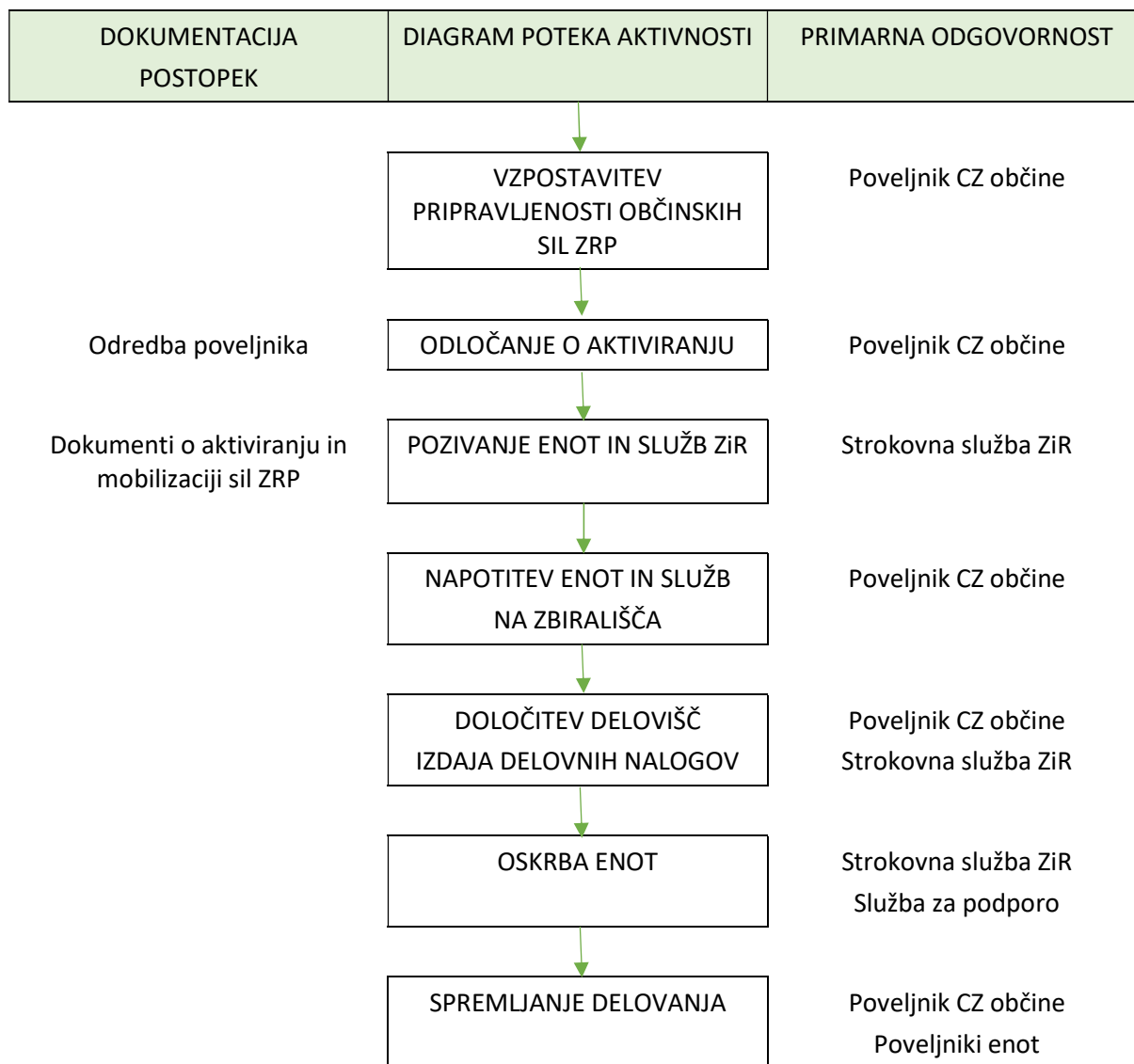
Obveščanje in alarmiranje v občini poteka na enak način kot ob jedrski nesreči v NEK.

Javnost mora biti o nesreči, tudi tisti, ki ne bi zahtevala izvajanja zaščitnih ukrepov na območju Slovenije, pravočasno in objektivno obveščena.

P-01/1 Seznam odgovornih oseb v občini
P-02/1 Pregled sredstev javnega obveščanja, ki so zadolžena za obveščanje ob naravnih in drugih nesrečah
P-02/2 Seznam oseb v občini, zadolženih za stike z javnostmi
D-8 Kako ravnamo ob jedrski ali radiološki nesreči

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1 Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč

Slika 7: Shema aktiviranja sil za ZiR

Občinske sile za ZRP aktivira ReCO Celje, ki hkrati s posredovanjem obvestila o razglašeni začetni, objektni ali splošni nevarnosti po seznamu odgovornih oseb aktivira prvo dosegljivo odgovorno osebo v občini. Poveljnik CZ v skladu z načrtom aktiviranja in mobilizacije aktivira župana, člane občinskega štaba CZ in skrbnike občinskega načrta.

Pripadnike CZ, pogodbene izvajalce del in druge razpoložljive občinske sile za ZRP na predlog poveljnika ali namestnika poveljnika CZ vpokliče občinski štab CZ ali občinska uprava.

Občinska uprava ureja tudi vse potrebno v zvezi z nadomestili plač in povračili stroškov za pripadnike civilne zaščite Občine Šoštanj in druge občinske sile iz sistema ZRP (poklicne, obvezniške in prostovoljne) pri izvajanju nalog ZRP.

Poveljnik ali namestnik poveljnika CZ se lahko v soglasju z županom po potrebi obrne po pomoč sil ZRP na sosednje občine, tako da poda predlog za pomoč poveljniku štaba CZ sosednje občine.

Poveljnik ali namestnik poveljnika CZ lahko v soglasju z županom po potrebi zahteva pomoč državnih sil ZRP (državne in regijske enote ZRP, Slovenska vojska ali druge državne enote posebnega pomena, ki na prizadetem območju nudijo operativno in logistično podporo občinskim silam ZRP). To stori tako, da poda predlog za pomoč poveljniku CZ Zahodno Štajerske regije oz. njegovemu namestniku, ta pa predlog posreduje poveljniku CZ RS ali njegovemu namestniku. Usklajevanje nalog ZRP na območju občine Šoštanj v tem primeru skupaj izvajata poveljnik CZ občine Šoštanj kot vodja intervencije ter vodja državne enote.

6.1.1 Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob jedrski nesreči v NEK

Aktiviranje pristojnih organov in služb v občini Šoštanj ob jedrski nesreči v NEK poteka glede na razglašeno stopnjo nevarnosti v NEK:

STOPNJA 2

Aktivirajo se:

- Poveljnik CZ,
- Namestnik poveljnika CZ,
- Štab CZ,
- Organi vodenja po načrtu dejavnosti občinske uprave Občine Šoštanj.

STOPNJA 3

Poleg aktiviranih v stopnji 2 se aktivirajo še:

- Operativni pripadniki prostovoljnih gasilskih društev v občini z nalogo aktivnega delovanja ali pripravljenosti,
- Druge enote in službe CZ po odločitvi poveljnika CZ, odvisno od zahtevnosti priprav za izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP z nalogo aktivnega delovanja ali pripravljenosti,
- Po potrebi organizacije posebnega pomena in pogodbeni izvajalci nalog ZiR ter druge organizacije z nalogo aktivnega delovanja ali pripravljenosti,
- Vse preostale občinske enote in službe CZ z nalogo aktivnega delovanja ali pripravljenosti,
- Vsi preostali pripadniki PGD z nalogo aktivnega delovanja ali pripravljenosti.

Na podlagi presoje situacije lahko poveljnik CZ aktivira tudi druge sile ZRP iz svoje pristojnosti ter odredi stanje pripravljenosti določenih sil.

Poveljnik CZ je v rednem stiku s poveljnikom CZ Zahodno Štajerske regije ali njegovim namestnikom z namenom medsebojnega obveščanja, usklajevanja in drugih potrebnih aktivnosti.

6.1.2 Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah

Ob jedrski ali radiološki nesreči, ki bi imela vpliv na občino Šoštanj, se po posvetu s poveljnikom CZ Zahodno Štajerske regije v občini Šoštanj aktivirajo potrebne sile ZRP glede na pričakovane posledice nesreče, predvidene ukrepe ali naloge ZRP.

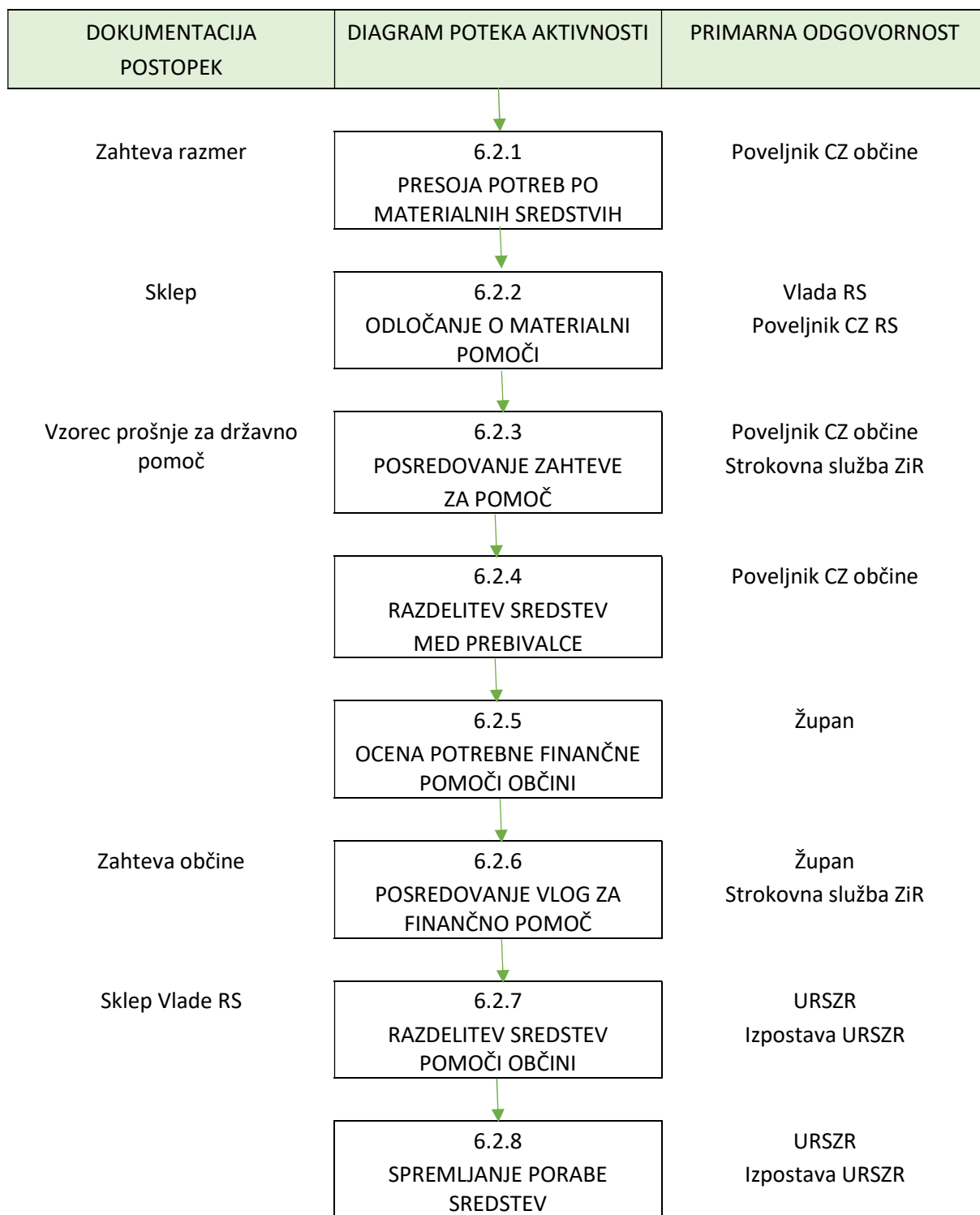
6.2 Aktiviranje sredstev pomoči

Poveljnik CZ RS na zahtevo vodij intervencijskih enot in služb presodi potrebe po materialnih in finančnih sredstvih. O uporabi materialnih sredstev iz državnih blagovnih rezerv za pomoč prizadetim ob jedrski ali radiološki nesreči odloča Vlada RS, na predlog poveljnika CZ RS ali njegovega namestnika. O uporabi sredstev iz rezerv za primer naravnih in drugih nesreč pa odloča poveljnik CZ RS ali njegov namestnik oziroma generalni direktor URSZR.

URSZR izda sklep o aktiviranju potrebnih materialnih in finančnih sredstev, uredi vse potrebno glede priprav ter prevoza na mesto nesreče in razporeditev sredstev in finančne pomoči. URSZR po končanem delu z zahtevanimi poročili spremlja porabo sredstev in finančne pomoči.

Materialna pomoč države obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki je na mestu nesreče ni mogoče dobiti,
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v finančnih sredstvih,
- pomoč v hrani, pitni vodi, zdravilih, obleki, obutvi, ...,
- pomoč v krmi in pri oskrbi živine,
- pomoč pri začasni nastanitvi prebivalcev.

Slika 8: Shema zagotavljanja materialnih sredstev pomoči občini

Poveljnik CZ Občine Šoštanj določi lokacijo prevzema materialnih sredstev in jo sporoči URSZR.

P-01/1 Seznam odgovornih oseb Občine Šoštanj
P-01/3 Podatki o poveljniku in namestniku poveljnika civilne zaščite Občine Šoštanj
P-01/4 Seznam članov štaba civilne zaščite Občine Šoštanj
P-01/6 Seznam odgovornih oseb policijske postaje Šoštanj
P-03/2 Pregled gasilskih enot v občini Šoštanj
P-06/1 Seznam humanitarnih organizacij, ki delujejo v občini Šoštanj
P-14/2 Seznam pripadnikov CZ – Enota za prvo pomoč
P-14/4 Seznam pripadnikov CZ – Službe za podporo
D-14 Sklep o aktiviranju načrta zaščite in reševanja
D-15 Sklep o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

Vodenje sil za zaščito, reševanje in pomoč je urejeno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Po tem zakonu se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Posamezni državni organi s pristojnostmi na območju občine imajo ob jedrski ali radiološki nesreči naloge, določene v nadaljevanju, ki jih razdelajo v načrtu dejavnosti in morajo biti usklajeni s pristojnimi organi občine.

7.1 Organi in njihove naloge

7.1.1 Državni in drugi organi v občini oz. tisti, ki delujejo na območju občine Šoštanj

CENTER ZA SOCIALNO DELO VELENJE

- Sodeluje pri izvajanju evakuacije in poskrbi za izvajanje drugih zaščitnih ukrepov v domu za varstvo odraslih Zimzelen ter v drugih ustanovah iz svoje pristojnosti,
- Sodeluje pri nastanitvi in oskrbi ogroženih skupin prebivalstva,
- Ocenjuje posledice nesreče z vidika zdravstvenih okvar zaposlenih,
- Opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

POLICIJSKA UPRAVA CELJE, POLICIJSKA POSTAJA VELENJE

- Varuje življenja, osebno varnost in premoženje ljudi na prizadetem območju,
- Ureja promet v skladu z določenim prometnim režimom,
- Vzdržuje javni red in mir,
- Preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške,
- Sodeluje pri identifikaciji mrtvih,
- Sodeluje pri izvajanju humanitarnih, oskrbovalnih, izvidovalnih in drugih nalog,
- Opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti v skladu z zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev.

ELEKTRO CELJE ENERGIJA

- Vzpostavi takojšen nadzor nad okvaro elektro infrastrukture,
- Sodeluje pri sanaciji oz. odpravljanju posledic nesreč,
- Intenzivira dobavo energije prednostnim uporabnikom,
- Določi pogoje za postavitvev električne infrastrukture do začasnih bivališč,
- Opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

ANDREJC

- Izdela načrt prometne ureditve na prizadetem območju ter vzpostavlja prometni režim s prometno signalizacijo v cestnem prometu glede na razmere in prednosti,
- Obvešča javnost ter prednostne uporabnike prometnih storitev o zaporah, omejitvah in drugih spremembah v cestnem prometu,
- Opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI ZAVODI

- Poskrbijo za takojšnje izvajanje odrejenih zaščitnih ukrepov v vzgojno varstvenih in izobraževalnih ustanovah,
- Uveljavijo navodila za nadaljevanje vzgojno izobraževalnega dela in drugih aktivnosti na področju otroškega varstva in osnovnega šolstva,
- Izvajajo odrejene naloge pristojnega ministrstva o prenehanju pouka ali predčasnem zaključku šolskega leta,
- Sodelujejo pri oskrbi šol z najnujnejšimi šolskimi potrebščinami,

- Opravljajo druge naloge iz svoje pristojnosti skladno z zakonodajo.

ŠALEŠKA VETERINA

- Zbira podatke o kontaminiranih in poginulih živalih na celotnem prizadetem območju,
- Nudi pomoč pri izvajanju ukrepov za zaščito živali, živil živalskega izvora, krmil in napajališč pred ionizirajočim sevanjem, ki jih priporoči pristojno ministrstvo,
- Nudi prvo veterinarsko pomoč obolelim živalim,
- Sodeluje pri odstranjevanju živalskih kadavrov,
- Sodeluje pri izvajanju dekontaminacije,
- Opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

NEVLADNE IN DRUGE ORGANIZACIJE

- Območno združenje Rdečega križa Velenje, župnijska Karitas, Gasilska zveza Šaleške doline, prostovoljna gasilska društva, taborniki izvajajo naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.2 Občinski organi

OBČINSKA UPRAVA

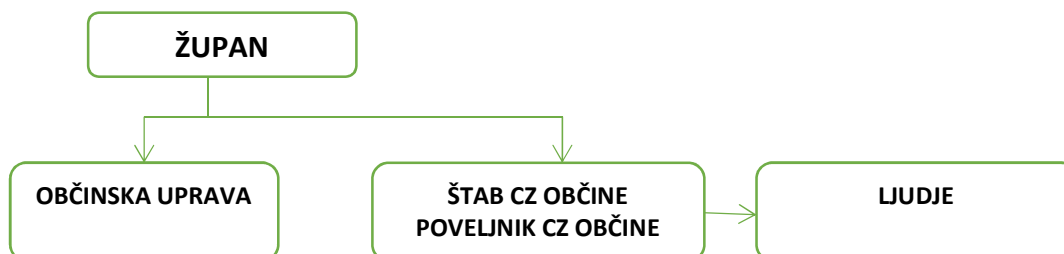
- Opravlja upravne in strokovne naloge ZRP iz svoje pristojnosti,
- Organizira komunikacijski sistem znotraj sistema zvez ZARE za delovanje občinskih sil za ZRP,
- Zagotavlja pogoje za delo poveljnika CZ občine in občinskega štaba,
- Zagotavlja administrativno in drugo podporo pri delovanju občinskih sil za ZRP,
- Pomaga pri vodenju zaščite, reševanja in pomoči ter pri odpravljanju posledic,
- Zbira, obdeluje in posreduje podatke o nesrečah in drugih dogodkih v ReCO Celje,
- Opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

ŽUPAN

- Skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- Sprejme načrt zaščite in reševanja,
- Skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjšanje posledic naravnih in drugih nesreč,
- Vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč,
- Skrbi za obveščanje prebivalcev o nevarnostih, stanju varstva in sprejetih zaščitnih ukrepih,
- Opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D-2 Načrt dejavnosti občine

7.2 Operativno vodenje

Slika 9 : Shema vodenja sistema ZIR

Dejavnosti zaščite in reševanja na območju občine Šoštanj operativno vodi poveljnik CZ s pomočjo Štaba CZ. Poveljnik določi vodjo intervencije za vodenje posameznih intervencij za zaščito in reševanje.

Štab CZ občine mora ob nesreči čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne pomoči, nato

pa se osredotočiti na izdelavo strategije ukrepanja do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje, ki zajema določitev prednostnih nalog, človeške in materialne vire, operativne rešitve izvedbe zahtevnejših nalog ter nosilce koordinacije.

Štab CZ občine ob nesreči organizira svoje delo na sedežu Občine Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, ali v Gasilskem domu Šoštanj, Cesta Lole Ribarja 5, 3325 Šoštanj.

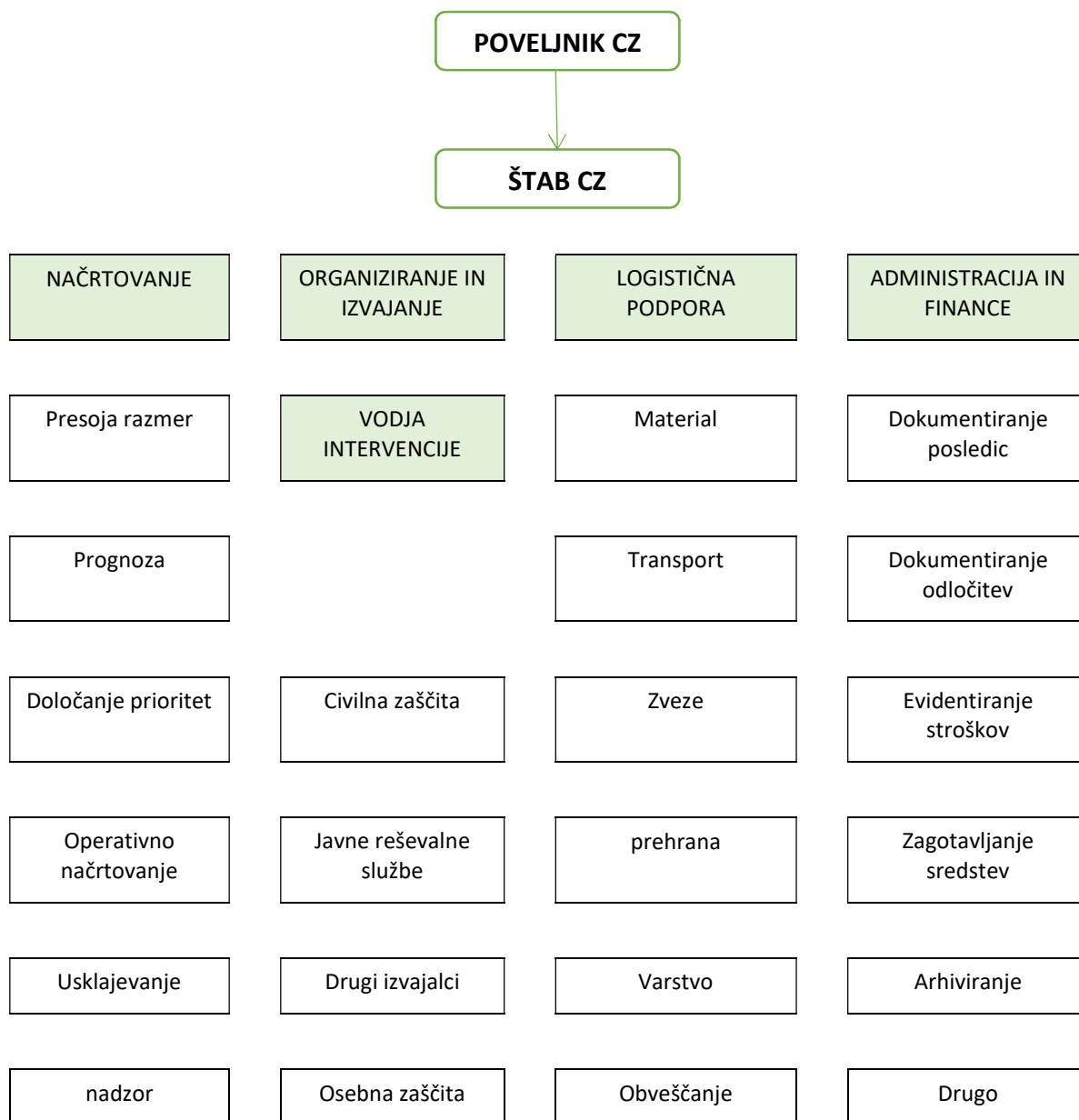
Čim prej je potrebno ustrezno dokumentirati posledice nesreče in vse odločitve poveljnika CZ občine in drugih organov. Za te naloge je odgovorna strokovna služba, poveljnik in služba za podporo.

7.2.1 Operativno vodenje ob jedrski nesreči v NEK

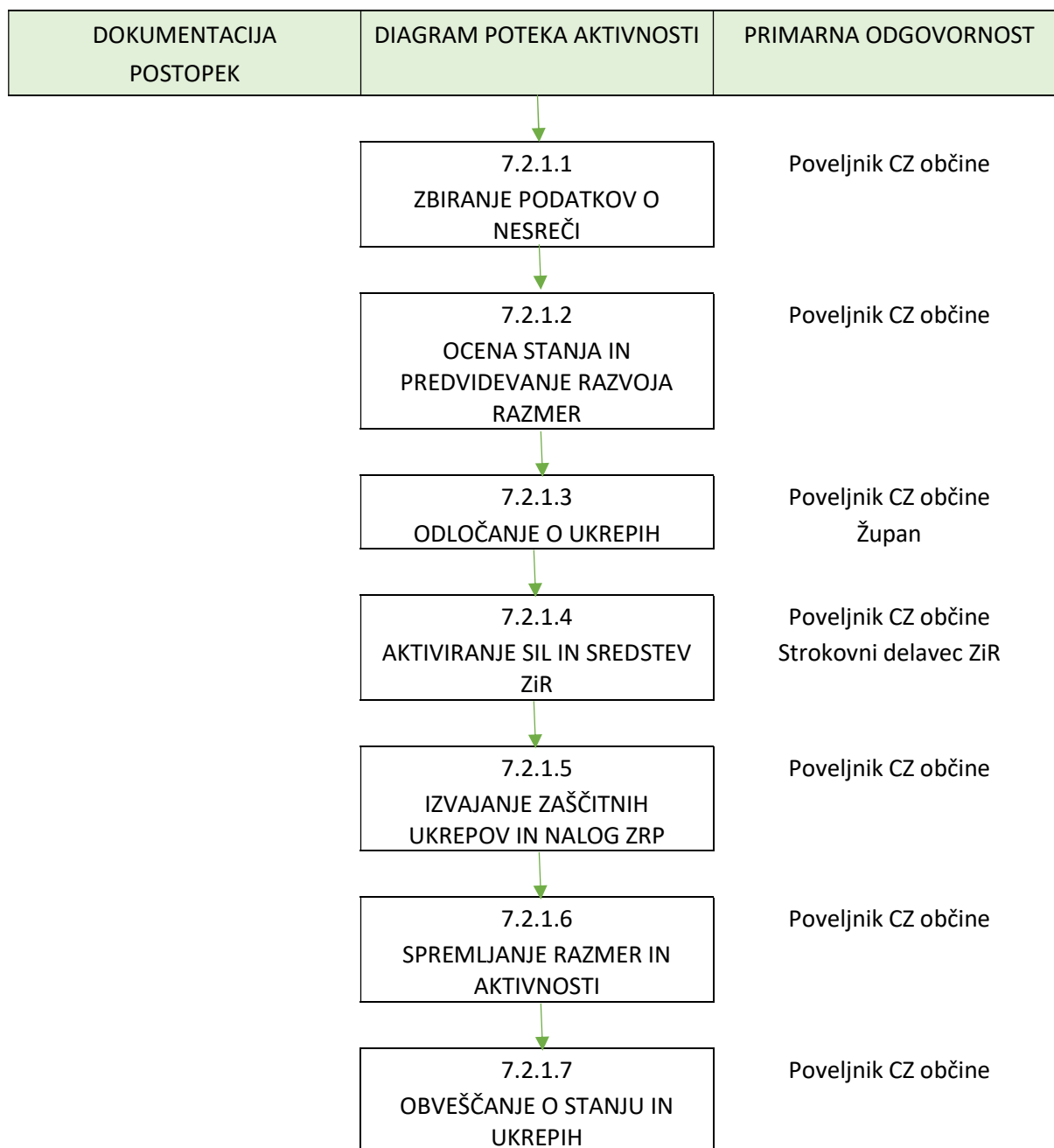
Operativno vodenje na občinski ravni se začne ob razglasitvi splošne nevarnosti (stopnja 3), ko poveljnik CZ občine predlaga županu Občine Šoštanj sprejem sklepa o aktiviranju tega načrta, aktiviranju občinskega štaba CZ ter organov vodenja po načrtu dejavnosti občinske uprave Občine Šoštanj.

Poveljnik CZ ob splošni nevarnosti:

- Vodi in usklajuje delovanje občinskih sil za ZRP na območju občine,
- Zagotavlja logistično podporo občinskim silam za ZRP,
- Skrbi za izvajanje zaščitnih ukrepov na območju občine,
- Usklajuje delovanje sil za ZRP občine s poveljnikom CZ za Zahodno Štajersko regijo,
- V sodelovanju s policijo in javnimi gospodarskimi službami izvaja aktivnosti pri postavljanju cestnih zapor in prometne signalizacije na občinskih cestah,
- Izvaja druge aktivnosti na območju občine.

Slika 10: Pregled osnovnih nalog poveljnika in štaba CZ

Slika 11: Diagram poteka aktivnosti ob jedrski nesreči v NEK

7.2.2 Operativno vodenje ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah

Ob drugi jedrski ali radiološki nesreči, ki zahteva takojšnje ukrepanje, intervencijo vodi dežurni inšpektor URSJV do prihoda gasilske enote širšega pomena (GE Velenje), ki nato prevzame vodenje. Dežurni inšpektor URSJV svetuje in vodi intervencije.

Če je potrebna aktivacija občinskega načrta, vodenje prevzame poveljnik CZ Občine Šoštanj v sodelovanju s poveljnikom CZ za Zahodno Štajersko regijo in poveljnikom CZ RS v sodelovanju z URSJV.

7.3 Organizacija zvez

Pri neposrednem vodenju akcij ZRP ob jedrski nesreči se uporablja sistem zvez zaščite in reševanja (ZARE), v katerem je podsistem radijskih zvez in podsistem osebne klica. Komunikacijsko središče tega sistema je v Centru za obveščanje Celje, preko katerega se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne funkcionalne telekomunikacijske sisteme. Za to povezavo se uporabljata 1. in 3. kanal tega sistema radijskih zvez.

Za operativne zveze v okviru enot in služb, ki izvajajo zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski nesreči, se uporablja simpleksni (SI) kanal radijskih zvez ZARE, ki ga določi Regijski center za obveščanje Celje.

V primeru da je v reševanje vključen helikopter Slovenske vojske ali policije, se za medsebojno komuniciranje uporablja 33. kanal radijskih zvez ZARE.

Radijske zveze sistema ZARE se uporabljajo v skladu z navodilom za uporabo radijskih zvez ZARE.

Pri prenosu podatkov in govornemu komuniciranju se lahko uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in Zakonom o telekomunikacijah. Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka s pomočjo naslednjih storitev oziroma zvez:

- Stacionarni telefon (digitalni ali analogni),
- Mobilni telefon,
- Radijske zveze (ZARE),
- Internet.

7.3.1 Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZARE

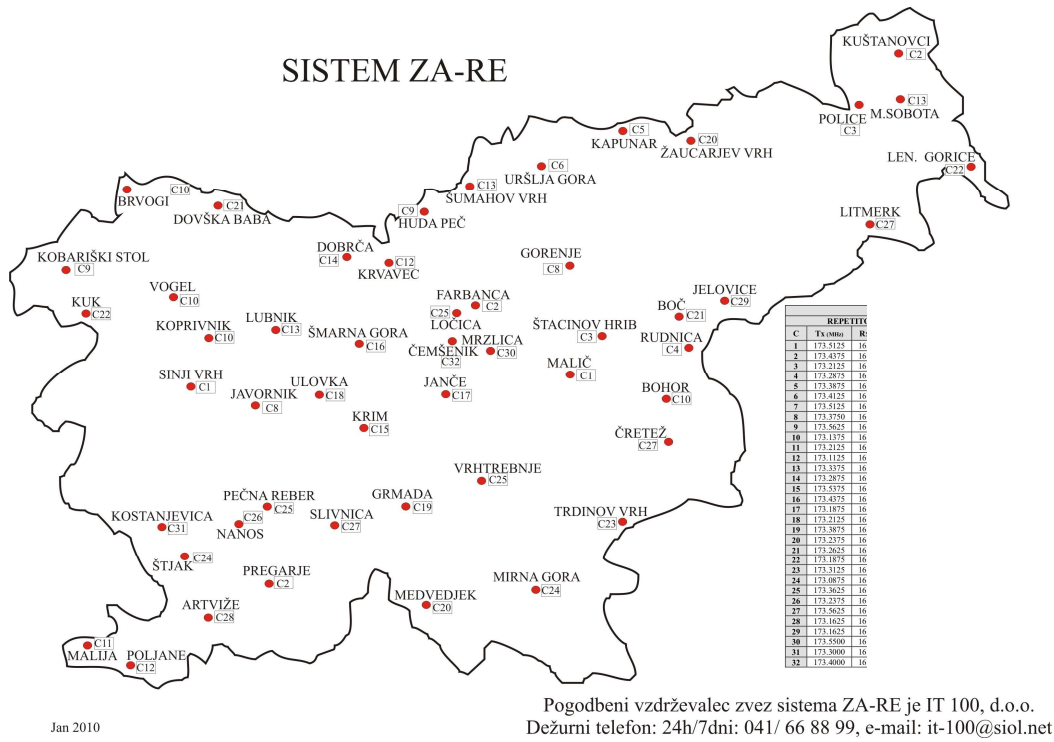
Mobilne repetitorske postaje se uporablja za nadomestilo izpadlih repetitorskih postaj radijske mreže sistema zvez ZARE ali za izboljšanje delovanja omenjene mreže v primeru lokacije s slabšo pokritostjo z radijskim signalom ZA - RE ali potrebe po dodatnem repetitorju zaradi povečanega radijskega prometa oziroma zahteve zaradi organizacije prometa radijskih zvez ZA - RE ob jedrski ali radiološki nesreči. V občini Šoštanj se repetitorska postaja postavi na Smrekovcu ali na drugi izpostavljeni točki, iz katere se lahko vzpostavlja radijske zveze za potrebe sistema ZIR v občini Šoštanj. Mobilno ali rezervno repetitorsko postajo zagotavlja URSZR, Izpostava Celje.

Ob nesreči v NEK regijski načrt predvideva postavitve mobilnih repetitorskih postaj na Bohorju, Kumu, Trški gori in Trdinovem vrhu ali po potrebi na drugi primerni lokaciji. Dokončno se kanale mobilnih repetitorjev določi ob postavitvi repetitorja. Praviloma se uporabljata kanala 31 in 32, možno pa je uporabiti kateri koli repetitorski kanal sistema zvez ZARE.

7.3.2 Podsistem osebne klica

V sistemu zvez ZARE deluje tudi podsistem osebne klica (pozivniki oz. pagerji). Ta omogoča pošiljanje pisnih sporočil imetnikom sprejemnikov osebne klica. Sporočila pošiljajo pristojni regijski centri za obveščanje. Oddajniško omrežje sestavljajo oddajniki zgornje mreže in digitalni repetitorji spodnje mreže. Po potrebi se lahko namesti digitalni repetitor.

P-01/5 Radijski imenik sistema zvez ZARE

Slika 12: Repetitorske postaje s kanali sistema ZARE

8. MONITORING RADIOAKTIVNOSTI

8.1 Mobilne enote

Mobilne enote se glede na sposobnost izvajanja meritev sevanja ločijo na:

- specializirane mobilne enote:
  - Ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME), Institut "Jožef Stefan", Ljubljana,
  - Mobilna enota ZVD, Zavod za varstvo pri delu Ljubljana,
  - Mobilni radiološki laboratorij SV,
  - Mobilna enota za meteorologijo in hidrologijo (MEMH),
  - Mobilna enota NEK,
- ostale mobilne enote:
  - enote CZ za RKB izvidovanje.

Mobilne enote aktivira CORS na predlog URSJV. Njihovo delo usmerja URSJV, razen enote NEK, glede na potrebne meritve, operativno pa jih vodi Enota za hitre reševalne intervencije (EHI), razen enote NEK. Poveljstvo EHI zagotovi tudi prenos podatkov meritev s terena do URSJV in poveljnika CZ RS. Zaradi učinkovitosti in točnosti se po potrebi, in če je tehnično mogoče, vzpostavi tudi neposredna komunikacija med URSJV in mobilnimi enotami.

Podatki izrednega monitoringa radioaktivnosti so na voljo preko MKSID vsem izvajalcem ukrepov in nalog.

Enote CZ za RKB izvidovanje so izvajalci radiacijskega monitoringa iz regijske pristojnosti in skrbijo za merjenje doznih obremenitev intervencijskih delavcev, ki niso poklicni delavci z viri ionizirajočega sevanja. Poleg tega skrbijo tudi za označevanje kontaminiranega območja, odvzemanje vzorcev.

Regijska enota za RKB izvidovanje opravlja naloge na območju regije, po odredbi poveljnika CZ RS pa tudi na širšem območju.

Glede na to, da Občina Šoštanj nima enote za izvidovanje, te naloge opravljajo zgoraj navedene enote na zahtevo poveljnika CZ Občine Šoštanj.

9. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

9.1 Zaščitni ukrepi

Zaščitni ukrepi so ukrepi preprečevanja ali zmanjšanja izpostavljenosti posameznikov virom sevanja. Osnova za določitev zaščitnih ukrepov ob jedrski ali radiološki nesreči so intervencijski nivoji. Posamezne zaščitne ukrepe na državni ravni predlaga URSJV, odredi pa jih poveljnik CZ RS.

Zaščitne ukrepe lahko predlaga poveljniku CZ RS tudi povzročitelj.

V primeru izrednega dogodka v NEK mora NEK predlagati takojšnje zaščitne ukrepe, ki jih usklajuje z URSJV.

Glede na hitrost ukrepanja so zaščitni ukrepi takojšnji, prehrambeni in dolgoročni.

9.1.1 *Takojšnji zaščitni ukrepi*

Namen takojšnjih zaščitnih ukrepov je preprečiti deterministične učinke sevanja, zato jih je treba izvesti čim prej po začetku jedrske ali radiološke nesreče.

Ob jedrski nesreči v NEK se na državni ravni pričakuje najprej uvedbo naslednjih ukrepov:

- a) zaklanjanje,
- b) zaužitje tablet kalijevega jodida,
- c) evakuacija,
- d) sprejem in oskrba evakuiranih prebivalcev;

za ostale dogodke pa naslednje:

- e) omejitev sevanja in kontaminacije (zavarovanje območja),
- f) uporaba osebnih zaščitnih sredstev,
- g) oskrba poškodovanih in obsevanih oseb;

ter za obe vrsti:

- h) nadzor območja,
- i) dekontaminacija ljudi in opreme.

9.1.1.1 *Zaklanjanje*

Zaklanjanje je zadrževanje ljudi in živali v zaprtih prostorih ob izrednem dogodku, da se izognejo dozam zaradi zunanje obsevanosti in vnosa. Zaprti prostor je lahko zaklonišče in tudi običajna zgradba z zaprtimi okni in izklopljeno ventilacijo. Zaklanjanje traja do 24 ur.

Na območju občine ni dovolj obstoječih zaklonišč za vse prebivalce, zato se izvaja zaklanjanje v okviru osebne in vzajemne zaščite v obstoječih objektih s hermetizacijo odprtih. Prebivalci se seznanijo z napotki za zaklanjanje in potrebnimi priročnimi sredstvi in načini hermetizacije prostorov.

9.1.1.2 *Zaužitje tablet kalijevega jodida*

Zaužitje tablet kalijevega jodida oziroma jodna profilaksa je zaužitje stabilnega joda pred nastankom jedrske ali radiološke nesreče ali tik ob njenem nastanku z namenom zaščititi ščitnico pred obsevanjem zaradi kopičenja radioaktivnega joda.

Za vse prebivalce RS, ki se nahajajo izven 10 km pasu okrog NEK, se tablete kalijevega jodida hranijo v bolnišnicah in se razdelijo glede na potrebo izvajanja jodne profilakse.

Za prebivalce občine Šoštanj se tablete kalijevega jodida hranijo v Bolnišnici Topolšica. Natančneje je postopek razdelitve tablet kalijevega jodida za občino Šoštanj opisan v Občinskem načrtu delitve tablet kalijevega jodida za Občino Šoštanj.

9.1.1.3 Evakuacija

Evakuacija je organiziran umik ljudi z ogroženega območja. Na območjih, kjer je evakuacija odrejena, se morajo prebivalci preseliti v določen kraj v času in na način, kot je to določeno v načrtu zaščite in reševanja.

V primeru jedrske nesreče se evakuacija odredi pred izpustom radioaktivnih snovi v ozračje ali po prehodu radioaktivnega oblaka, če ni bilo časa za evakuacijo in je bilo predhodno odrejeno zaklanjanje. Enako se ukrepa ob radiološki nesreči z izpustom radioaktivnih snovi v zrak oz. na podlagi meritev na terenu, če gre za kontaminacijo tal (npr. izlitje radioaktivne tekočine).

Evakuacija se praviloma izvaja z lastnimi (osebnimi) vozili. Prevozna sredstva za posebne kategorije prebivalstva (otroci v šolah in vrtcih, bolniki v bolnišnicah, starejši občani v domovih upokojencev, gosti v turističnih objektih, zaporniki) priskrbijo pristojne ustanove.

Občina Šoštanj priskrbi potrebno število javnih prevoznih sredstev (avtobusni in železniški prevoz) za evakuacijo prebivalcev, ki ne razpolagajo z lastnimi prevoznimi sredstvi.

Podjetja, ki skrbijo za ceste, poskrbijo za zapore državnih cest med izvajanjem evakuacije, medtem ko zapore občinskih cest izvede občinski koncesionar.

Pri evakuaciji sodelujejo občinske enote CZ, gasilci prostovoljnih gasilskih društev, policija in po potrebi SV.

9.1.1.4 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev obsega nudenje zatočišč in nujne oskrbe (zdravstvene, oskrbo s pitno vodo, hrano, obleko ter drugimi življenjsko pomembnimi sredstvi, z električno energijo, psihološko pomoč ter obveščanje in izobraževanje šoloobveznih otrok ter tudi zagotavljanje nujnih prometnih povezav in delovanja komunalne infrastrukture) prebivalcem, ki so se zaradi ogroženosti območja, kjer prebivajo, umaknili iz svojih prebivališč.

Evakuirani prebivalci prejmejo navodila glede začasne nastanitve in oskrbe na evakuacijskih sprejemališčih.

Stroške nastanitve, nujne oskrbe in izobraževanja krije država.

Pri izvedbi ukrepa sodelujejo enote CZ (npr. nastanitveni centri) in druge sile ZRP, pristojne javne službe in ustanove s področja oskrbe z vodo, hrano, elektriko, komunalne storitve, zdravstva in izobraževanja, socialne službe in nevladne organizacije.

9.1.1.5 Omejitev sevanja in kontaminacije (zavarovanje območja)

Ukrep se izvaja predvsem pri radioloških nesrečah, kjer se ustrezno veliko območje okrog vira sevanja fizično zavaruje. Na ta način se onemogoči dostop ljudem oziroma živalim ter tako prepreči nezgodno obsevanost in širjenje morebitne kontaminacije. Ukrep izvaja policija oziroma gasilci (prvenstveno tisti, ki prvi prispe na kraj dogodka).

9.1.1.6 Uporaba osebnih zaščitnih sredstev

Za zaščito pred vdihavanjem kontaminiranih prašnih delcev v zraku se uporablja različna respiratorna zaščita. Za zaščito pred kontaminacijo kože in oblačil se uporabljajo gumijaste rokavice in ogrinjala.

9.1.1.7 Oskrba poškodovanih in obsevanih oseb

Vsem poškodovanim se nudi nujno medicinsko pomoč.

Specialistično oskrbo poškodovanim in obolelim, ki niso kontaminirani in ne kažejo znakov akutne obolezlosti (npr. bruhanje), nudijo pristojne splošne bolnišnice.

Kontaminiranim osebam in osebam z znaki akutne obsevanosti nudi oskrbo Univerzitetni klinični center Ljubljana (UKC), Klinika za nuklearno medicino.

V primeru hude akutne obsevanosti se lahko zaprosi tudi za mednarodno pomoč.

42

9.1.1.8 Nadzor območja

Območja, kjer se izvajajo zaščitni ukrepi, nadzira policija, ki kontrolira tudi dostope in izhode ljudi s teh območij na nadzornih točkah.

9.1.1.9 Dekontaminacija ljudi, živali in opreme

Za zmanjšanje nevarnih učinkov sevanja in za zmanjšanje širjenja kontaminacije je potrebno ljudi, živali in opremo preveriti in po potrebi dekontaminirati. Preverjanje kontaminacije in dekontaminacija se praviloma izvaja na dekontaminacijskih postajah, ki se organizirajo izven območja zaščitnih ukrepov na nadzornih točkah.

Dekontaminacijo ljudi, živali in javnih površin lahko izvajajo gasilske enote širšega pomena, enote PGD občine in po potrebi SV.

9.1.2 Prehrambeni zaščitni ukrepi

S prehrambenimi zaščitnimi ukrepi se zmanjša tveganje za stohastične učinke sevanja zaradi vnosa kontaminiranih živil in pitne vode v telo.

Prehrambeni intervencijski ukrepi trajajo od nekaj dni do nekaj tednov za kratkožive izotope, za dolgožive izotope pa tudi več desetletij.

Prehrambeni zaščitni ukrepi so:

- prepoved uporabe kontaminirane hrane in krme,

- prepoved uporabe (pitne) vode in prepoved ali omejitev uživanja določenih živil, predvsem poljščin, sadja in zelenjave ter mleka in mlečnih izdelkov,
- zaščita živali in krme (zadrževanje živali v hlevih, prepoved paše in krmljenja živali s svežo krmo),
- omejitev nabiranja in uporabe poljskih pridelkov in gozdnih sadežev,
- omejitev paše,
- omejitev oziroma prepoved uporabe mesa uplenjene divjadi,
- zaščita virov pitne vode,
- zagotavljanje nadomestne neoporečne hrane, vode in krme.

Prehrambene zaščitne ukrepe izvajajo prebivalci (tudi kot imetniki živali) v okviru osebne in vzajemne zaščite, pristojne javne službe in ustanove s področja oskrbe z vodo, zdravstva in izobraževanja, nosilci živilskih dejavnosti ter nosilci dejavnosti poslovanja s krmo.

9.1.3 Dolgoročni zaščitni ukrepi

Z dolgoročnimi zaščitnimi ukrepi se zmanjša tveganje za stohastične učinke sevanja in trajajo od nekaj tednov do nekaj mesecev, lahko pa tudi več stoletij za zelo dolgožive izotope, pri čemer je treba upoštevati ekonomske in socialne posledice teh ukrepov.

Dolgoročni zaščitni ukrepi so

- začasna preselitev prebivalstva,
- trajna preselitev prebivalstva,
- dekontaminacija okolja.

Dolgoročne zaščitne ukrepe se izvaja v okviru sanacije po prenehanju izrednega dogodka v okviru rednega dela pristojnih organov in služb.

43

9.1.4 Radiološka zaščita intervencijskega in drugega osebja

Policija, gasilci in ekipe nujne medicinske pomoči so intervencijsko osebje, ki prvo prispe na kraj izrednega dogodka, razen v jedrskih in sevalnih objektih, kjer zaposleno osebje ukrepa najprej.

Intervencijsko in tudi drugo osebje (vsi izvajalci zaščitnih ukrepov in nalog ZIR) mora biti opremljeno z ustreznimi osebnimi zaščitnimi sredstvi in sredstvi za dozimetrično kontrolo. Za osebno zaščitno opremo osebja so odgovorni ustanovitelji. Opremljanje iz drugih virov je možno le izjemoma.

Za nadzor doznih obremenitev posameznikov, ki niso poklicni delavci z viri ionizirajočega sevanja, skrbijo regijske enote CZ za RKB izvidovanje. Merjenje notranje kontaminacije ljudi izvaja Klinika za nuklearno medicino.

Dozne obremenitve posameznikov ne smejo preseči vrednosti doznih omejitev za profesionalne delavce z viri ionizirajočega sevanja, razen če bi s tem obvarovali življenje in zdravje večjega števila ljudi ali preprečili razvoj dogodkov s katastrofalnimi posledicami.

Preseganje doznih omejitev posameznikom lahko izjemoma odobri le poveljnik CZ RS ob soglasju specialista zdravnika medicine dela, če:

- je oseba zdrava,
- se oseba prostovoljno odloči za izvedbo naloge,
- je izurjena za izvedbo naloge,
- je seznanjena s tveganjem,

- je izvedba določene naloge pogoj za reševanje ali zaščito večjega števila oseb, ki so neposredno ogrožene.

9.1.5 Izvajanje zaščitnih ukrepov ob izrednem dogodku v NEK

OBMOČJE SPLOŠNE PRIPRAVLJENOSTI

Zaščitni ukrepi na območju celotne RS se izvajajo na podlagi rezultatov modelov in meritev radioaktivnosti.

Zaščitni ukrepi na območju celotne RS so dolgoročni, prehrambeni in tudi takojšnji.

9.1.6 Zaščitni ukrepi ob jedrski nesreči v tujini

Ob jedrski nesreči v tujini se poleg ukrepov, predvidenih za območje ODU, izvajajo:

- poostren in povečan nadzor okolja, hrane, prednost imajo območja, kjer je deževalo,
- priprava strategije vzorčenja hrane in krme,
- zaščita Slovencev v prizadetih državah,
- prepoved uvoza iz teh držav,
- priporočila glede potovanj v prizadete države,
- poostren nadzor radioaktivnosti na mejnih prehodih,
- poostren nadzor uvožene hrane in krme.

Ob jedrski nesreči širše razsežnosti v elektrarni, ki je znotraj 500-kilometrskega območja okrog RS in ob neugodnih vremenskih razmerah so možni tudi takojšnji zaščitni ukrepi (npr. zaužitje tablet kalijevega jodida, prehrambeni ukrepi).

9.1.7 Izvajanje zaščitnih ukrepov ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah

V primeru drugih jedrskih ali radioloških nesrečah za takojšnje zaščitne ukrepe na lokaciji poskrbijo upravljavci objektov oziroma imetniki radioaktivnih virov, v nasprotnem primeru pa je potrebna takojšnja intervencija:

- zavarovanje območja izvede policija ali poklicni gasilci oziroma prvi, ki prispe na kraj dogodka,
- pri intervenciji sodelujejo pristojne javne službe in pooblašcene organizacije (npr. ELME, ZVD).

Na državni ravni se za druge jedrske ali radiološke nesreče odredijo ustrezni zaščitni ukrepi glede na vrsto dogodka, okoliščine in možen razvoj dogodka.

9.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

9.2.1 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Prva pomoč obsega:

- dajanje prve pomoči poškodovanim in obolelim,
- pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri izvajanju higiensko – epidemioloških ukrepov.

Prvo pomoč ob jedrski nesreči v NEK, predvsem ob izvajanju evakuacije in sprejemu evakuiranih prebivalcev iz Posavja izvajajo enote za prvo pomoč.

Nujno medicinsko pomoč ob jedrski ali radiološki nesreči izvajajo ekipe nujne medicinske pomoči organizirane na pred bolnišničnem nivoju in ustrezne organizacijske enote na sekundarnem nivoju (bolnišnice), v skladu s sprejetimi zdravstvenimi smernicami za ravnanje ekip nujne medicinske pomoči.

Specialistično oskrbo poškodovanim in obolelim, ki niso kontaminirani in ne kažejo znakov akutne oboletosti (npr. bruhanje), nudijo pristojne splošne bolnišnice. Kontaminiranim osebam in osebam z znaki akutne obsevanosti nudi oskrbo Univerzitetni klinični center Ljubljana (UKC), Klinika za nuklearno medicino. V primeru hude akutne obsevanosti se lahko zaprosi za mednarodno pomoč.

Manjše poškodbe, do katerih bi prišlo pri izvajanju ukrepov ZiR, bi prebivalci oskrbeli v okviru osebne in vzajemne zaščite, zdravstveno pomoč jim zagotavlja medicinsko osebje na terenu ali Bolnišnica Topolšica.

V primeru velikega števila poškodovanih se aktivirajo ekipe prve pomoči Republike Slovenije.

9.2.2 Prva veterinarska pomoč

Izvajalci veterinarskih dejavnosti so dolžni živalim nuditi nujno veterinarsko pomoč. Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo tudi ekipe prve veterinarske pomoči v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, ki se ukvarjajo s farmsko vzrejo živine.

Prva veterinarska pomoč ob jedrski ali radiološki nesreči obsega:

- Izvajanje ukrepov za zaščito živali, živil živalskega izvora, krmil in napajališč pred ionizirajočim sevanjem, ki jih je priporočilo MKGP ali VURS,
- izvajanje ukrepov za zaščito živali ob nevarnosti množičnega pojava ali množičnem pojavu živalskih bolezni,
- sodelovanje pri izvajanju dekontaminacije živine,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

45

9.2.3 Gašenje in reševanje ob požarih

Gasilske enote sodelujejo ob jedrski ali radiološki nesreči poleg gašenja tudi pri izvajanju drugih nalog zaščite in reševanja, še posebej pri prevozu pitne vode za živali, reševanju ob prometnih nesrečah in dekontaminaciji.

9.2.4 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Med jedrsko ali radiološko nesrečo je potrebno zagotoviti neoporečno (nekontaminirano) vodo in hrano ter osnovne bivalne pogoje, npr. ustrezno nastanitev v primeru evakuacije, hrano v primeru prehrabnih ukrepov, ipd..

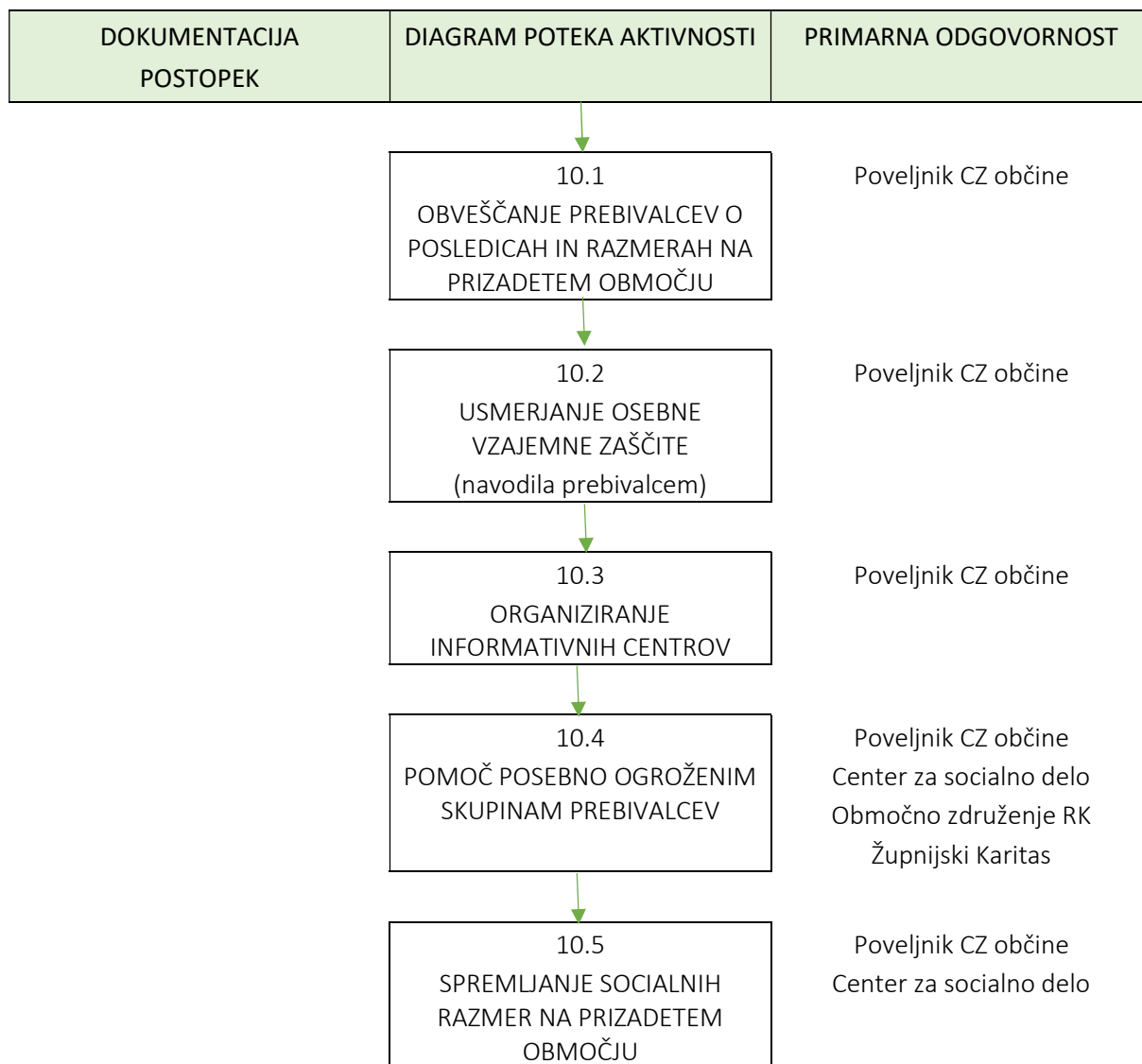
9.3 Preklic izvajanja zaščitnih ukrepov in razglasitev prenehanja nevarnosti

Zaščitne ukrepe se prekliche glede na preseganje intervencijskih nivojev in glede na razvoj dogodka. Predlog preklica posameznih zaščitnih ukrepov poda URSJV, odredi pa poveljnik CZ RS.

Poveljnik CZ RS glede na razvoj izrednega dogodka in stanje v okolju razglasi prenehanje nevarnosti.

P-01/9 Seznam oseb za prevzem tablet kalijevega jodida
P-01/10 Seznam oseb za sprejem evakuiranih oseb iz Posavja
P-05/1 Pregled zaklonišč
P-06/3 Pregled zdravstvenih domov in splošnih bolnišnic
P-06/5 Pregled veterinarskih služb
P-10/4 Pregled lokacij skladiščenja tablet kalijevega jodida
D-3 Občinski načrt zaščite in reševanja razdelitve tablet kalijevega jodida
D-5 Načrt sprejema in oskrbe evakuiranih prebivalcev iz Posavja
D-8 Kako ravnamo ob jedrski ali radiološki nesreči

10. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Slika 13: Diagram poteka osebne in vzajemne zaščite

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse aktivnosti, ki jih prebivalci začnejo izvajati takoj, ko so obveščeni o zaščitnih ukrepih ob jedrski ali radiološki nesreči.

Uporaba priročnih in standardnih sredstev za osebno zaščito ter dosledno spoštovanje navodil, ki jih po medijih sporočajo strokovni organi, lahko učinkovito zmanjšata posledice nesreče.

Da bi lahko prebivalci učinkovito izvajali ukrepe za zaščito svojega zdravja in življenja, morajo biti temeljito seznanjeni z učinki sevanja, njegovo nevarnostjo, stopnjo nevarnosti in tudi z vsemi možnimi in potrebnimi zaščitnimi ukrepi. Prebivalcem morajo biti vnaprej dana vsa potrebna navodila glede načina obveščanja ob nesreči, o vrsti in stopnjah nevarnosti in o potrebnih zaščitnih ukrepih in njihovem izvajanju.

V osebno in vzajemno zaščito ob jedrski ali radiološki nesreči spadajo:

- uporaba sredstev za osebno zaščito pred radioaktivnim onesnaženjem,
- zadrževanje v zaprtih prostorih (zaklanjanje),
- zaužitje tablet kalijevega jodida,
- evakuacija,
- osebna dekontaminacija,

- omejitev uporabe živil (uporaba izdelkov, ki so v zaprtih omarah, shrambah, hladilnikih),
- omejitev na pitje vode in pijač, ki niso bile onesnažene (ustekleničene pijače).

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite je pristojna občina. V ta namen organizira ustrezno svetovalno službo, ki jo praviloma opravljajo prostovoljci, zlasti psihologi, sociologi, socialni delavci, zdravstveni delavci, strokovnjaki za zaščito in reševanje ter drugi.

Na prizadetem območju in na območjih nastanitve evakuiranega prebivalstva je treba službe oziroma dejavnosti raznih strokovnih in človekoljubnih organizacij, ki so pomoč prizadetim oziroma ogroženim prebivalcem, čim bolj približati okolju. Pri tem imajo pomembno vlogo poverjeniki za CZ ter informacijski centri, v katerih se organizira in izvaja dejavnost, ki prispeva k ureditvi razmer.

P-06/1 Seznam humanitarnih organizacij v občini

P-06/2 Seznam odgovornih oseb Centra za socialno delo Velenje

11. NAVODILO ZA VZDRŽEVANJE IN RAZDELITEV NAČRTA

Za vzdrževanje tega občinskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski nesreči je odgovoren skrbnik načrta. Vzdrževanje obsega:

11.1 Ažuriranje

Ažurirajo se podatki ustanov, organizacij, izvajalcev, imena odgovornih oseb, telefonske številke, številke faksov in drugi podatki, zajeti v načrtu in prilogah k načrtu, in sicer po potrebi, ob nastali spremembi, najmanj pa enkrat letno.

Ažurirajo se dokumenti v tem načrtu in občinskem načrtu ZiR ob jedrski nesreči po prejemu uradnem obvestilu in prejetih uradnih podatkih od URSZR – Izpostava Celje, ki se nanašajo na spremembe števila evakuiranih oseb na območju Zahodno Štajerske regije. Ažuriranje se opravi takoj po nastali spremembi.

11.2 Hranjenje, javna predstavitev in razdelitev načrta

Ta načrt se hrani na Občini Šoštanj. Skladno z zakonodajo je zainteresirani javnosti omogočeno sodelovanje pri spreminjanju načrtov z objavo na spletu.

Izvod načrta se v pisni ali elektronski obliki dostavi:

- Osnovna šola Karla Destovnika – Kajuha Šoštanj, Koroška cesta 7, Šoštanj;
- Vrtec Šoštanj, Kajuhova cesta 8, Šoštanj;
- MORS, URSZR, Izpostava Celje, Maistrova ulica 5, Celje;
- Poveljnik gasilske zveze Šaleške doline, Žarova cesta 2, Velenje;
- PGD Gaberke, Gaberke 100, Šoštanj;
- PGD Lokovica, Lokovica 144b, Šoštanj;
- PGD Šoštanj mesto, Cesta Lole Ribarja 5, Šoštanj;
- PGD Topolšica, Topolšica 96, Šoštanj;
- Bolnišnica Topolšica, Topolšica 61, Topolšica;
- Zdravstvena postaja Šoštanj, Trg Jožeta Lampreta 1, Šoštanj;
- Lekarna Šoštanj, Trg Jožeta Lampreta 1, Šoštanj,
- Sosednje občine po elektronski pošti (Črna na Koroškem, Ljubno ob Savinji, Mozirje, Polzela, Slovenj Gradec, Šmartno ob Paki, Velenje).

12. RAZLAGA POJMOV IN SEZNAM KRATIC**12.1 Pomen pojmov**

akcijski nivo	mejna koncentracija radionuklidov v hrani, mleku ali pitni vodi, nad katero je prepovedano uživanje
deterministični učinki	klinično ugotovljive okvare obsevanega organa, tkiva ali organizma zaradi poškodovanja celic; za nastanek posameznega determinističnega učinka so določljive vrednosti doz, pri katerih se deterministični učinek pojavi, za te vrednosti doz pa velja, da je za doze, ki jih presegajo, deterministični učinek večji, če je vrednost doze večja
dozna obremenitev	vsota vseh doz, prejetih v določenem času, zaradi notranjega in zunanjega obseva
evakuacija	začasen in organiziran umik ljudi ob izrednem dogodku z določenega območja, da se izognejo dozam, ki presegajo intervencijske nivoje
evakuacijsko sprejemališče	evakuacijsko sprejemališče je mesto sprejema evakuiranih prebivalcev
Intervencijski nivo	nivo izogibne doze, pri katerem se odločimo za zaščitni ukrep
izredni dogodek	dogodek, pri katerem se zmanjša sevalna ali jedrska varnost. Zaradi stanja, ki je posledica izrednega dogodka, je treba začeti z izvajanjem ukrepov za zaščito delavcev, posameznikov iz prebivalstva ali prebivalstva, bodisi delno ali v celoti, ali za varstvo pacientov, če gre za izredni dogodek pri radiološkem posegu
izogibna doza	ocenjena vrednost razlike med dozo, ki je posledica izrednega dogodka brez izvajanja intervencijskih ukrepov in dozo zaradi izrednega dogodka ob izvajanju intervencijskih ukrepov
jodna profilaksa (kalijev jodid)	zaužitje neradioaktivnega joda (tablete kalijevega jodida) pred ali takoj ob nastanku izrednega dogodka, da se zaščiti ščitnica pred obsevanjem zaradi kopičenja radioaktivnih izotopov joda v njej
kontaminacija	onesnaženje predmetov, površin ali oseb z radioaktivnimi snovmi
mejne doze	predpisane doze, ki ne smejo biti presežene
nadzorna točka	nadzorna točka je mesto nadzora vstopa oziroma izstopa iz območja izvajanja zaščitnih ukrepov in mesto preverjanja kontaminacije ljudi in opreme ter izvajanje dekontaminacije
nenormalni dogodek	odstopanje od normalnega obratovanja NEK, ki ne predstavlja bistvene nevarnosti
nesreča	dogodek ali vrsta dogodkov, ki jih povzročijo nenadzorovane naravne in druge sile in prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva
objektna nevarnost (elektrarniška ogroženost)	druga stopnja nevarnosti, ki jo določa NEK
območje načrtovanja	skupno ime za območja v določeni oddaljenosti od lokacije nesreče, na katerih se predvidi izvajanje oziroma načrtuje izvajanje zaščitnih ukrepov

obsevanost	izraz, ki se uporablja v varstvu pred ionizirajočimi sevanji za izpostavljenost sevanju (predvsem ljudi) v določenem časovnem obdobju
operativni intervencijski nivo	vrednost intervencijskega nivoja, ki se izraža z neposredno merljivo veličino, kot je hitrost doze zunanjega sevanja, površinska kontaminacija ali koncentracija radioaktivnih snovi v zraku, pitni vodi, živilu ali krmi. Operativni intervencijski nivoji se uporabljajo v začetni fazi izrednega dogodka za hitro odločanje o intervencijskih ukrepih
splošna nevarnost (splošna ogroženost)	tretja, najvišja stopnja nevarnosti, ki jo določa NEK
stohastični učinki	statistično ugotovljive okvare zaradi spremenjenih lastnosti obsevanih celic, ki se lahko razmnožujejo. Stohastični učinki, kot so nastanek malignih rakov ali dednih posledic v genih, niso odvisni od doze in zanje prag nastanka ne obstaja, vendar je njihov nastanek verjetnejši pri višji dozi
used	usedanje radioaktivnih delcev iz radioaktivnega oblaka zaradi teže ali spiranja s padavinami na tla in na ostale površine
začetna nevarnost (začetna ogroženost)	prva stopnja nevarnosti, ki jo določa NEK
zaklanjanje	zadrževanje ljudi v zaprtih prostorih ob izrednem dogodku, da se izognejo dozam zaradi zunanje obsevanosti in vnosa; zaprti prostor je lahko zaklonišče in tudi običajna zgradba z zaprtimi okni in izklopljeno ventilacijo

12.2 Seznam kratic

CORS	Center za obveščanje Republike RS
CSRAO	Centralno skladišče radioaktivnih odpadkov
CZ	Civilna zaščita
D	Dodatki
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
EU	Evropska unija
KJ	Kalijev jodid
MEMH	Mobilna enota za meteorologijo in hidrologijo
MW	Megavat
NEK	Nuklearna elektrarna Krško
ODU	Območje načrtovanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov ob nesreči v NEK
OPC	Operativni podporni center
OPU	Območje izvajanja preventivnih zaščitnih ukrepov ob nesreči v NEK
OTU	Območje načrtovanja takojšnjih zaščitnih ukrepov ob nesreči v NEK
P	Priloge

PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	Radiološko, kemično in biološko
RKS	Rdeči križ RS
RS	Republika Slovenija
RTV	Radiotelevizija
SV	Slovenska vojska
URSJV	Uprava RS za jedrsko varnost
URSVS	Uprava RS za varstvo pred sevanji
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
ZARE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZIR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

13. PRILOGE IN DODATKI

13.1 Seznam prilog

SKUPNA PRILOGA	POSEBNA PRILOGA	VSEBINA
P-01/1		Seznam odgovornih oseb občine
P-01/3		Podatki o poveljniku in namestniku poveljnika CZ Občine Šoštanj
P-01/4		Seznam članov občinskega štaba CZ
P-01/5		Radijski imenik sistema zvez ZARE z navodili za uporabo
P-01/6		Seznam odgovornih oseb policijske postaje Šoštanj
	P-01/9	Seznam oseb za prevzem tablet kalijevega jodida
	P-01/10	Seznam oseb za sprejem evakuiranih oseb iz Posavja (NEK)
P-02/1		Pregled sredstev javnega obveščanja, ki so zadolžena za obveščanje ob naravnih in drugih nesrečah
P-02/2		Seznam oseb v občini, zadolženih za stike z javnostmi
P-03/2		Podatki o prostovoljnih gasilskih enotah
P-05/1		Pregled zaklonišč
P-06/1		Seznam humanitarnih organizacij v občini
P-06/2		Pregled centrov za socialno delo s podatki o vodilnih osebah
P-06/3		Pregled bolnišnic in zdravstvenih postaj
P-06/5		Pregled veterinarskih zavodov in služb
	P-10/4	Pregled lokacij skladiščenja tablet kalijevega jodida
P-14/2		Seznam pripadnikov CZ enote za prvo pomoč
P-14/4		Seznam pripadnikov CZ službe za podporo
P-14/7		Pregled podatkov o zaščitno reševalni opremi sil za ZRP
P-19/5		Evidenčni list o vzdrževanju načrta

13.2 Seznam dodatkov

SKUPNI DODATKI	POSEBNI DODATKI	VSEBINA
D-1		Finančna sredstva za izvajanje načrta
D-2		Načrt dejavnosti Občine Šoštanj
	D-3	Občinski načrt sprejema in nastanitve ogroženih oseb iz Posavske regije
	D-4	Občinski načrt prevzema in razdelitve tablet KJ ob jedrski ali radiološki nesreči
	D-5.1	Navodilo za uporabo tablet KJ
	D-5.2	Seznam upravičencev do tablet KJ v občini Šoštanj
D-8		Napotek – kako ravnamo ob jedrski ali radiološki nesreči
D-9		Napotek – prva psihološka pomoč
D-13		Napotek – dajanje prve pomoči
	D-14	Sklep o aktiviranju načrta zaščite in reševanja
	D-15	Sklep o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP